

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Oddlužení a jeho ekonomické dopady na dlužníka

Debt Relief and Its Economic Effects to the Debtor

Student: Bc. Monika Knápková

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Monika Knápková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Oddlužení a jeho ekonomické dopady na dlužníka**
Debt Relief and its Economic Effects on the Debtor

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Základní charakteristika oddlužení
3. Oddlužení a jeho ekonomické dopady na dlužníka
4. Analýza ekonomické situace dlužníků v oddlužení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

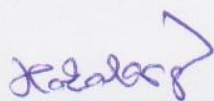
- BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona*. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
- KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.
- KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční právo aneb Osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

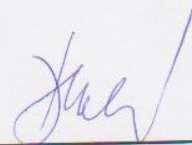
Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

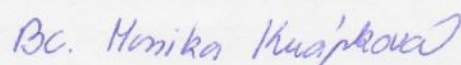
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3 a 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila a Přílohu č. 5 jsem samostatně vypracovala.“

V Ostravě dne 25. dubna 2014

Bc. Monika Knápková

Obsah

1	ÚVOD	5
2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ODDLUŽENÍ.....	7
2.1	LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	7
2.2	HISTORIE INSOLVENČNÍHO PRÁVA NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	7
2.3	SROVNÁNÍ NÁRODNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY SE ZAHRANIČNÍ	10
2.4	ÚPADEK	11
2.4.1	<i>Úpadek formou platební neschopnosti</i>	11
2.4.2	<i>Úpadek formou předlužení</i>	12
2.4.3	<i>Hrozící úpadek</i>	12
2.5	ZPŮSOBY ŘEŠENÍ ÚPADKU	13
2.5.1	<i>Konkurs</i>	14
2.5.2	<i>Reorganizace</i>	14
2.5.3	<i>Zvláštní způsoby řešení úpadku</i>	15
2.5.4	<i>Oddlužení</i>	16
2.6	INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ	18
2.6.1	<i>Insolvenční správce</i>	21
2.6.2	<i>Insolvenční rejstřík</i>	23
2.7	POHLEDÁVKY.....	24
2.7.1	<i>Příhláška pohledávky</i>	27
2.7.2	<i>Schůze věřitelů</i>	28
2.8	MAJETKOVÁ PODSTATA	29
3	ODDLUŽENÍ A JEHO EKONOMICKÉ DOPADY NA DLUŽNÍKA	32
3.1	POVOLENÍ ODDLUŽENÍ	32
3.1.1	<i>Odmítnutí návrhu</i>	37
3.1.2	<i>Usnesení o povolení oddlužení</i>	38
3.2	SCHVÁLENÍ ODDLUŽENÍ	38
3.2.1	<i>Zrušení schváleného oddlužení</i>	39
3.3	ZPŮSOBY ODDLUŽENÍ.....	40
3.3.1	<i>Zpeněžení majetkové podstaty</i>	41
3.3.2	<i>Plnění splátkového kalendáře</i>	41
3.4	NEZABAVITELNÉ MINIMUM	42

3.5	EKONOMICKÝ DOPAD ODDLUŽENÍ NA DLUŽNÍKA	45
4	ANALÝZA EKONOMICKÉ SITUACE DLUŽNÍKŮ V ODDLUŽENÍ.....	47
4.1	VYHODNOCENÍ INFORMACÍ O DLUŽNÍCÍCH (DOTAZNÍK)	47
4.1.1	<i>Poradna při finanční tísni, o. p. s.</i>	47
4.1.2	<i>Hodnotící kritéria</i>	48
4.1.3	<i>Vyhodnocení dotazníků</i>	49
4.2	PŘÍPADOVÉ STUDIE.....	57
4.2.1	<i>Dlužnice dle spisové značky KSOS 25 INS 7033/2011</i>	57
4.2.2	<i>Dlužník dle spisové značky KSOS 36 INS 2418/2013</i>	60
4.3	RODINNÝ ROZPOČET.....	63
5	ZÁVĚR.....	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	69
	SEZNAM ZKRATEK	
	SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 Úvod

V současné době se velkým trendem stávají nákupy na splátky. Důvody jsou jednoduché. Lidé byli zvyklí na ekonomický růst projevující se v minulém století, kdy produktů byl dostatek (mnohdy až přebytek) za přijatelné ceny a nepřipouštěli si možnost příchodu krize. Ta však přišla a plošně zasáhla všechny obyvatele. Člověk, který si chce udržet určitý životní standard, si půjčuje peníze od bankovních institucí. Pokud mu banka nevyjde vstříc, obrátí se na rychle se rozmnožující nebankovní společnosti, které na nás na každém rohu křičí svou „výhodností“. Tyto společnosti se předhánějí ve zvýhodňování svých podmínek pro získání úvěru. Potenciální klienti, kteří potřebují peníze nejlépe ihned, se nechávají zlákat institucemi nabízejícími půjčky bez doložení potvrzení o výši příjmů a není zde ani nutnost ručení. V takových situacích nehledí na výši úroků a splátek. Často si skutečnou výši měsíční splátky uvědomí až ve chvíli, kdy ji mají uhradit.

Každý z dlužníků se také může dostat do stavu, kdy nebude schopen splácet své úvěry, půjčky nebo kreditní karty u bank. Stačí, aby člověk dlouhodobě onemocněl anebo v nynější ekonomické krizi ztratil práci. Odborníci doporučují, aby si lidé utvořili rezervu nejlépe ve výši 3 násobku měsíčního platu pro krytí těchto nenadálých výdajů. Většina osob je však netvoří a danou situaci řeší tak, že si znovu vypůjčí na splacení předchozího dluhu. Dlužník se tím dostává do tzv. dluhové spirály, kdy mu souběžně vzniká i více dluhů najednou.

Mimo jiné i pro tyto osoby, kterým hrozí exekuce na majetek a které neznají východisko ze svých problémů, by přijat insolvenční zákon, jenž nabyl účinnosti k 1.1.2008. Tento zákon přinesl nejen řešení úpadku u právnických osob a podnikatelů, ale také úpravu v podobě oddlužení fyzických osob. Dlužníci tento institut přivítali kladně, jelikož pro ně představuje určité východisko z „bezvýchodné“ situace a zbavuje je nejistoty a strachu z exekutorů. Oddlužením se shromáždí všechny dluhy, a buď jsou uhrazeny zpeněžením majetkové podstaty, nebo formou splátek, kdy po dobu 5 let uhradí minimálně 30 % ze svých závazků, ale pouze vůči věřitelům přihlášených během insolvenčního řízení. Věřitelé dané řešení přivítali s menší radostí, jelikož je pro ně sice lepší mít peníze dříve, než za delší vlekoucí se období, avšak v menší částce, což už pro ně není tak atraktivní. Při oddlužení se berou v potaz nejen ekonomické, ale i sociální aspekty dlužnickova života a pomáhá mu začlenit se zpátky do společnosti.

Cílem práce je vyhodnotit možnosti insolvence jako prostředku řešení dluhů a také vyhodnotit osobní bankrot. Tato práce může být zároveň i příručkou pro dlužníky, kteří

se v insolvenčním zákoně nevyznají a v problematice osobního bankrotu tápou, i když se o něj zajímají a chtěli by jej využít.

V teoretické části je práce zaměřena na obecné charakteristiky insolvence. Je zde charakterizován stručný vývoj úpadkového práva na území České republiky a srovnáno řízení s insolvenčním zákonem v jiných zemích. Dále jsou vyhodnoceny možnosti řešení předlužení pro podnikatele, firmy i nepodnikatele. Poté je práce zaměřena výlučně na osobní bankrot. V diplomové práci je podrobně specifikován návrh na povolení a všechny jeho náležitosti. Velká pozornost je také věnována novele insolvenčního zákona od roku 2014 a je zde vysvětlen institut společného oddlužení manželů. Dále jsou ve třetí kapitole uvedeny podmínky, které dlužník musí splňovat pro schválení oddlužení, ale také povinnosti, které ze schváleného oddlužení vyplývají. V případě, kdy dlužník tyto povinnosti neplní, je oddlužení zrušeno.

V praktické části je analyzován vzorek dlužníků dle náhodného výběru. Je provedeno vyhodnocení ekonomické a sociální situace dlužníků. Zjištěné údaje jsou poté porovnány s daty uvedenými ve výroční zprávě Poradny pro finanční tíseň, o. p. s.. Poté je na praktických příkladech poukázáno na ekonomický dopad oddlužení na dlužníky. Také je zde prakticky popsán průběh oddlužení. Nakonec je vymezeno 5 kroků správného sestavení rodinného rozpočtu, které by každá rodina měla dodržovat, aby předcházela vzniku tzv. dluhové pasti.

K dosažení cílů diplomové práce byly využity metody analýzy, syntézy, indukce a komparace.

2 Základní charakteristika oddlužení

2.1 Legislativní rámec

Právní úprava zabývající se insolvenčním řízením je především tato:

- zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění,
- zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích v platném znění,
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce v platném znění,
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád v platném znění,
- a některé prováděcí vyhlášky.

2.2 Historie insolvenčního práva na území České republiky

Myšlenka konkursního práva se poprvé objevila v Itálii, zejména v městech, jež byla obchodně činná. Cílem konkursního řízení bylo tehdy uspořádat majetkové poměry dlužníka způsobem zajišťujícím poměrné uspokojení všech věřitelů. Poté se tato idea rozšířila přes Německo až do České republiky. Úpadkové právo se tedy na území ČR objevuje již po staletí a má širokou tradici. Za tu dobu prošlo poměrně velkým vývojem.

Ve 30. letech 17. století byla vyslovena první myšlenka na vznik samostatného konkursního práva. Avšak snahy pro vytvoření pevné právní úpravy způsobem, jakým by se zadlužená šlechta vyrovnávala se svými věřiteli, datujeme již na konci 16. století. Toto období je charakteristické rychlým růstem cen (tzv. cenová revoluce), která postihovala právě šlechtu. Právním dokumentem upravujícím konkursní právo byly připomínky vídeňských orgánů (Reskript z roku 1750) a rakousko-český směnečný řád z roku 1763. Poté vznikla jedna z prvních norem konkursního práva – Josefínský konkurzný řád (1781).

Konkursní právo bylo během 18. a 19. století několikrát upraveno a novelizováno. Po svém vzniku Československá republika převzala rakouský konkursní řád z roku 1914 společně s uherským konkursním řádem. Poté, v roce 1931, byl vydán zákon č. 64/1931 Sb., kterým vzešly v platnost řady konkursní, vyrovnávací a odpůrcí. Zákon byl přijat z důvodu zamezení dvojí právní úpravy v Československé republice, tzv. dualismus. V té době byla totiž republika rozdělena do dvou částí. Na Moravě, v Čechách a Slezsku platilo nařízení z roku 1914, zatímco na Slovensku a v Podkarpatské Rusi platil Konkurzný zákon z roku 1881 a Vyrovnací řád z roku 1915. Zákon č. 64/1931 Sb. byl schválen až po rozsáhlých přípravách. V roce 1927 byl posouzen návrh a v roce 1930 byl návrh

postoupen vládou senátu. Zákon měl omezit práva věřitelů a rozšířit vliv konkursního soudu a konkursního komisaře. Dalším důvodem přijetí zákona bylo odstranění rozdílné délky konkursního řízení v českých zemích. Na Moravě, Slezsku a v Čechách trvalo konkursní řízení déle než 3 roky ve 14,2 % případů, zatímco na Slovensku a v Podkarpatské Rusi to bylo v 50 % případů. Zákon č. 64/1931 Sb., byl nahrazen zákonem č. 142/1950 Sb., Občanský soudní řád. V tomto novém řádu byl zaveden termín exekuční likvidace jako exekuční prostředek, který spočíval v tom, že dlužníkův veškerý majetek byl prodán. V roce 1951 byl další vývoj úpadkového práva na území Československa na bezmála čtyřicet let násilně přerušeno.

Za důležité milníky v historii konkursního práva lze označit dva zásadní roky – rok 1991 a rok 2006.

V roce 1991 nabyl účinnosti zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Tento zákon byl rozdělen do čtyř částí. První část vymezila účel zákona, druhá obsahovala úpravu konkursu. Součástí dané části byla i úprava tzv. nuceného vyrovnání, při kterém dochází k částečnému, poměrnému a jištěnému uspokojení věřitelů ostatních pohledávek. Část třetí obsahovala úpravu institutu, jímž bylo možné docílit poměrného uspokojení nároků věřitelů vůči dlužníku. Čtvrtá část obsahovala společná, přechodná a závěrečná ustanovení. Využitelnost zákona byla omezena (tzv. omezující režim), kdy po dobu jednoho roku od účinnosti zákona nebylo možné vyhlásit konkurs na dlužníka z důvodu insolvence. Omezující režim byl zákonem č. 471/1992 Sb. prodloužen o šest měsíců.

Jelikož se zvedal počet úpadkových řízení, rostlo i množství výkladových problémů, které jsou důsledkem nedokonalostí v zákoně. Mnoho z těchto problémů vyřešila novela zákona, jež nabyla účinnosti v roce 1996.

V roce 2006 byla přijata nová právní úprava úpadkového řízení. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (tzv. insolvenční zákon), jenž měl odstranit všechny nedostatky předchozí úpravy. Tato právní úprava vzešla v platnost až v roce 2008.

Vývoj právní úpravy od přijetí zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání

Pojem „konkurs“ má původ v latinském slově „concursum creditorium“ a znamená souběh věřitelů, o který se jedná v případě přihlašování pohledávek v konkursním řízení. Stejný význam jako konkurs má i hojně používaný termín „úpadek“. Zákon o konkursu a vyrovnání vychází z úpadkového práva obsaženého v zákoně č. 64/1931 Sb. Tento fakt byl důvodem k pozdějším 29 provedeným novelám do přijetí insolvenčního zákona (zákon

č. 182/2006 Sb.). Mezi zákonem o konkursu a vyrovnání a insolvenčním zákonem existuje řada rozdílů, např.:

- zákon o konkursu a vyrovnání řešil pouze situaci, kdy úpadek již nastal. Oproti tomu insolvenční zákon se zabývá i hrozícím úpadkem,
- insolvenční zákon zavádí pojem oddlužení, jenž představuje řešení úpadku pro nepodnikající fyzické osoby,
- rozšířila se pravomoc věřitelů, kteří mohou ovlivňovat správu předmětu zajištění a mohou zasahovat do volby způsobu zpeněžení.

Po nabytí účinnosti insolvenční zákon prodělal několik novel. Nejdůležitější byly:

- novela č. 217/2009 Sb., kterou připravila vládní skupina NERV (Nezávislá ekonomická rada vlády). Tato novela byla přijata na přechodnou dobu (do 31. 12. 2011) a měla připravit insolvenční zákon na hospodářskou krizi. Pomocí novely mohl dlužník poprvé požádat o snížení splátek;
- tzv. nálezová novela č. 69/2011 Sb.. Důležitou změnou, kterou novela přinesla, byla možnost věřitele na popření pohledávky jiného věřitele;
- zákon č. 334/2012 Sb., proti zneužití insolvenčního řízení v konkurenčním boji mezi podnikateli;
- zákon č. 396/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Důvodem vývoje úpadkového práva byl předpoklad, že úpadcem se stávají střední a velké podniky, které mají velký počet věřitelů a je u nich neefektivní použít metodu úpadku s ukončením podnikatelské činnosti a následnou dražbou věcí. V úpravě byla tedy zakotvena možnost, aby prohlášením konkursu neskončila také podnikatelská činnost dlužníka. V tom se liší od právní úpravy patřící minulému vývoji, která předpokládala, že typickým úpadcem je malý podnikatel s malým počtem věřitelů, jehož případný úpadek by neměl žádné makroekonomické ani sociální důsledky na společnost.

Další příčinou vývoje této právní úpravy byl nárůst úpadků u nepodnikatelů, který souvisel s rozvojem splátkových firem a obchodů.

2.3 Srovnání národní právní úpravy se zahraniční

Osobní bankrot se běžně používá jako řešení platební neschopnosti u fyzických osob v USA a zemích západní Evropy. Zejména německá právní úprava se stala předlohou pro českou a slovenskou úpravu insolvenčního řízení.

Americké právo

V USA řeší problematiku osobních bankrotů neustále a je ustavičně v popředí jejich politických zájmů. Konkursní právo je zde upraveno federativním zákonem. Dlužník může využít tuto možnost řešení úpadku i v případě, kdy není předlužen. Stačí, pokud není schopen platit své nezajištěné a splatné dluhy. Tento zákon je navržen tak, aby chránil dlužníka před ataky věřitelů a umožnil mu nový začátek, avšak pouze za předpokladu, že jsou jeho úmysly čisté. Novela zákona o bankrotu, tzv. Bankruptcy Law, byla přijata Kongresem v roce 1978. Podle ní se řešení úpadku rozděluje do tří skupin: likvidace majetku dlužníka, reorganizace dluhů fyzické osoby a reorganizace podniku. Informace o bankrotu instituce získávají z úvěrového registru. Procesu oddlužení podléhají určité pohledávky, výjimku tvoří specifické pohledávky jako je výživné, pohledávky za státem a studentské půjčky. V roce 2005 Kongres schválil nový zákon o bankrotech, jenž zadluženým osobám ztížil snahu osvobodit se od dluhů. Novela se týká především osobních bankrotů.

Z daného zákona čerpaly téměř všechny evropské vyspělé země při tvorbě své národní úpravy úpadkového práva a stal se jejich vzorem.

Německo

Vlivem amerických zákonů byla německá právní úprava v roce 1994 novelizována poprvé od roku 1877. Účinnosti však nabyl až v roce 1999. Na rozdíl od staré úpravy uvažuje nová úprava také o reorganizaci podniku, nikoli pouze o likvidaci. Německý insolvenční zákon je rozdělen do dvou částí. První část – obecná – upravuje celé konkursní řízení včetně likvidace a rozdělení výtěžků. Úprava je založena na principech uplatňovaných v České republice v předchozí právní úpravě. Druhá část je nazývána zvláštní a jsou zde zaznamenána specifická řešení úpadků, která se odlišují od běžného. Tato část upravuje např. konkursní plán, oddlužení, spotřebitelské konkursní řízení a tak dále.

V případě FO insolvenční řád definuje 2 specifické formy:

- spotřebitelský konkurs – umožňuje úplné oddlužení FO. Dlužník nesmí mít žádnou podnikatelskou činnost,

- úplné oddlužení – používá FO, která má podnikatelskou činnost.

Největší rozdíl mezi českou a německou právní úpravou je ve výši měsíční částky, která dlužníku zůstane k útratě po úhradě závazků. V České republice dlužníkovi zůstává pouze částka nepostižitelného minima. Oproti tomu v Německu částka zůstávající osobě závisí na výši výdělku. Účel německého insolvenčního práva je spíše sociální nežli ekonomický.

2.4 Úpadek

Úpadek české právo definuje jako neschopnost dlužníka platit své závazky (dluhy) v době splatnosti a to více věřitelům. Dlužník je v úpadku, pokud má více než jednoho věřitele (nestačí pouze pluralita závazků). Mezi další podmínky řadíme:

- dlužník má peněžité závazky po lhůtě splatnosti a to po dobu delší než 30 dnů,
- tyto závazky není dlužník schopen platit (avšak musí být ochoten závazky hradit).

Úpadek je tedy definován tak, aby v praxi nedocházelo k opomíjení některého ze základních faktorů. Jedním ze základních faktorů je časový horizont. Ten je definován jako doba trvání platební neschopnosti. Období 30 dnů po lhůtě splatnosti nebylo vybráno náhodně. Souvisí s ustanovením zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, o vzniku práva na zaplacení úroku z prodlení. Druhým faktorem je neplacení anebo zastavení plateb podstatné části svých závazků po dobu delší 3 měsíců. Za podstatnou část se považuje rozsah, který je vzhledem k ekonomické pozici dlužníka podstatný.

Insolvenční zákon obsahuje dvě formy úpadku:

- platební neschopnost,
- předlužení.

Dále také disponuje pojmem „hrozící úpadek“.

2.4.1 Úpadek formou platební neschopnosti

O platební neschopnosti insolvenční zákon hovoří v situaci, kdy má dlužník více věřitelů. Nejmenší počet jsou dva věřitelé. Dále má peněžité závazky po době splatnosti déle než 30 dnů a není schopen tyto závazky uhradit. Podmínka plurality věřitelů není splněna

v případě, že má dlužník více závazků vůči jednomu věřiteli. Aby se předešlo zneužití zákona v podobě převádění nebo dělení pohledávek z důvodu vytvoření mnohosti věřitelů, stanovil zákon striktně, že se za dalšího věřitele považuje osoba, na níž byla převedena některá z pohledávek nebo její část v době delší než šest měsíců před podáním insolvenčního návrhu, nebo po zahájení insolvenčního řízení. O neschopnost platit své závazky se jedná, pokud nastane alespoň jedna z uvedených situací:

- dlužník stornoval platby většiny svých peněžitých závazků (musí se jednat o podstatnou část),
- dlužník nehradí své závazky po splatnosti po dobu delší než 3 měsíce,
- nelze dosáhnout splnění pohledávky pomocí rozhodnutí nebo exekuce,
- dlužník nesplnil povinnost předložit zákonem stanovené seznamy na pokyn insolvenčního soudu.

Definice platební neschopnosti zahrnuje všechny skupiny dlužníků – fyzické osoby podnikatele, fyzické osoby nepodnikatele, právnické osoby.

2.4.2 Úpadek formou předlužení

Tato forma úpadku se vztahuje pouze na právnické osoby nebo podnikatele, nepřichází v úvahu u nepodnikajících fyzických osob. Z toho vyplývá, že předlužený subjekt musí vést účetnictví nebo daňovou evidenci, což je důležité pro zjištění úpadku. V insolvenčním zákoně jsou jako předlužení definovány situace, kdy má dlužník více věřitelů a kdy souhrn závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Směrodatný je tedy poměr všech dlužnickových dluhů (zahrnujeme i nesplacené) a jeho majetku.

Insolvenční návrh může podat dlužník i věřitel. Na straně věřitele se jedná o teoretickou otázku, která je v praxi vyloučena, jelikož by věřitel musel znát ekonomickou situaci dlužníka a znát jeho účetnictví. Věřitel by zároveň musel doložit další věřitele dlužníka.

2.4.3 Hrozící úpadek

O hrozící úpadek se jedná v případě, lze-li s ohledem ke všem faktorům odůvodněně očekávat, že dlužník nebude schopen řádně a v termínech splatnosti hradit podstatnou část svých peněžitých závazků. Výhradně dlužník je kompetentní podat návrh na zahájení insolvenčního řízení, jelikož pouze dlužník je s jistotou schopen odhalit nebo předpokládat

hrozící úpadek. Při použití daného způsobu úpadku by dlužník měl mít zajištěno zachovat výrobu a zaměstnanost.

2.5 Způsoby řešení úpadku

Způsoby řešení úpadku se dle insolvenčního zákona dají rozdělit na likvidační řešení a sanační řešení.

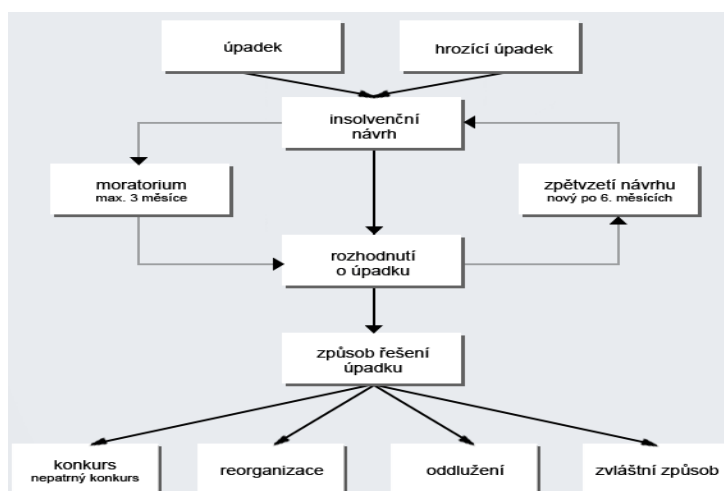
Likvidační řešení znamená, že dlužník je vyřazen z ekonomických aktivit. Je třeba určit, jedná-li se o právnickou osobu, fyzickou osobu – podnikatele nebo fyzickou osobu – nepodnikatele.

Sanační řešení umožňuje dlužníkovi i nadále vykonávat svou ekonomickou činnost. Dlužník se pak aktivně podílí na splácení svých dluhů pomocí svých zisků.

Insolvenční zákon podle způsobu řešení úpadku rozděluje tyto konkrétní druhy řešení úpadku:

- konkurs,
- reorganizace,
- zvláštní způsoby řešení úpadku:
 - ✓ nepatrný konkurs,
 - ✓ řešení úpadku finančních institucí,
- oddlužení.

Obrázek 2.1 - Průběh řešení úpadku

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz>

2.5.1 Konkurs

Konkurs je jedním ze způsobu řešení předlužení firmy. Spočívá v tom, že zjištěné pohledávky věřitelů jsou poměrně uspokojeny z příjmů ze zpeněžení majetkové podstaty, avšak neuspokojené pohledávky nezanikají. Do majetkové podstaty řadíme veškerý majetek, který mají ve vlastnictví, včetně bankovních účtů, peněžní hotovosti a pohledávek dlužníka. Zpeněžením majetkové podstaty rozumíme převod tohoto majetku na peněžní prostředky sloužící k uspokojení věřitelů. Majetek lze zpeněžit pomocí veřejné dražby, prodejem movitých věcí nebo prodejem mimo dražbu. Návrh na řešení úpadku konkursem může podat věřitel i dlužník.

Po prohlášení konkursu přechází dispoziční oprávnění k majetku dlužníka na insolvenčního správce, kterého ustanoví soud. Ten má za úkol majetek zpeněžit (např. v dražbě) a uspokojit tak pohledávky věřitelů a náklady konkursu. Nejméně 7 dní před termínem konání první schůze věřitelů musí insolvenční správce vyhotovit zprávu o hospodářské situaci dlužníka. Správce zároveň vyjádří svůj názor o dlužníkově budoucím pokračování v provozování činnosti.

U dlužníka dochází k omezení v právních úkonech týkajících se majetkové podstaty, avšak způsobilost k právním úkonům a procesní způsobilost zůstává nedotčena. Právnícká osoba po skončení konkursu zaniká.

2.5.2 Reorganizace

Reorganizace jako způsob řešení úpadku (popř. hrozícího úpadku) dlužníka je založena na tom, že pohledávky věřitelů jsou uspokojovány postupně ze zisků dlužníka. Dlužník tedy může nadále vyvíjet svou podnikatelskou činnost, ale je omezen tzv. reorganizačním plánem schváleným insolvenčním soudem, jehož plnění je průběžně kontrolováno věřiteli.

Reorganizační plán vymezuje právní postavení osob, kterých se týká schválená reorganizace. Plán se předkládá insolvenčnímu soudu ke schválení a obsahuje zejména seznam věřitelů rozdělených do skupin z důvodu hlasování věřitelů, způsob reorganizace (restrukturalizace pohledávek, prodej majetkové podstaty, vydání dlužníkových aktiv věřitelům, fúze dlužníka), opatření k plnění plánu, podmínky pro pokračování chodu dlužníkovu podniku a další.

Reorganizace není přípustná u právnických osob v likvidaci, obchodníků s cennými papíry a u osob oprávněných k obchodování na komoditní burze. Reorganizaci také nelze provést u bank, spořitelních a úvěrových družstev, pojišťoven, atd.

Pro použití reorganizace musí být splněna omezující podmínka, tzv. kvantitativní test. Reorganizace je povolena, pokud roční úhrn čistého obratu dlužníka za poslední účetní období před podáním insolvenčního návrhu dosáhl alespoň 50 mil. Kč, nebo počet zaměstnanců je nejméně 50 osob v pracovním poměru. Podmínky nemusí být splněny společně. V praxi může nastat situace, kdy podnikatelé nesplňují ani jednu podmínku. Tato skutečnost však nevylučuje možnost reorganizace. Pro povolení reorganizace musí podnikatel nejpozději do rozhodnutí o úpadku předložit reorganizační plán schválený alespoň polovinou všech zajištěných věřitelů.

Návrh na povolení reorganizace je oprávněn podat dlužník i přihlášený věřitel. Reorganizaci může provádět pouze insolvenční správce se zvláštním povolením, který složil zvláštní zkoušky. V praxi reorganizace není moc často využívána.

2.5.3 Zvláštní způsoby řešení úpadku

Insolvenční zákon rozděluje zvláštní způsoby řešení úpadku na:

- nepatrný konkurs,
- řešení úpadku finančních institucí.

Nepatrný konkurs

Jedná se o zjednodušenou a tedy i méně nákladnou verzi konkursu po nepodnikatele a dlužníky – fyzické osoby. Lze předpokládat, že dlužníková majetková situace je přehledná a počet věřitelů je omezen. Rozdíl mezi oběma konkursy spočívá pouze v tom, že nepatrný konkurs má za cíl podstatně zjednodušit řízení. Nepatrný konkurs se používá u fyzických osob – nepodnikatelů, nebo u podnikatele, u něhož nebyl zjištěn celkový obrat za poslední účetní období předcházející prohlášení o konkursu přesahující dva miliony Kč. Podmínkou však je, že dlužník nesmí mít více než 50 věřitelů. Důležitá není výše pohledávek, ani doba vzniku dluhů. Odvolání proti rozhodnutí o nepatrném konkursu není přípustné. V průběhu řízení ale může vyjít najevo, že se jedná o konkurs se všemi náležitostmi. V takovém případě soud rozhodnutí o nepatrném konkursu bezodkladně zruší. To platí i v případě, kdy soud v průběhu řízení o konkursu zjistí, že se jedná o nepatrný konkurs.

Řešení úpadku finančních institucí

Finanční instituce (zejména banky, spořitelny a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, pojišťovny a zajišťovny) se řídí zvláštním způsobem řešení úpadku kvůli svému velkému ekonomickému významu. Česká právní legislativa preferuje sanační způsob řešení úpadku bez nutnosti přerušení činnosti daných institucí. Sanační prostředek se řídí zvláštními právními předpisy upravujícími činnosti finančních institucí, neřídí se již režimem insolvenčního řízení.

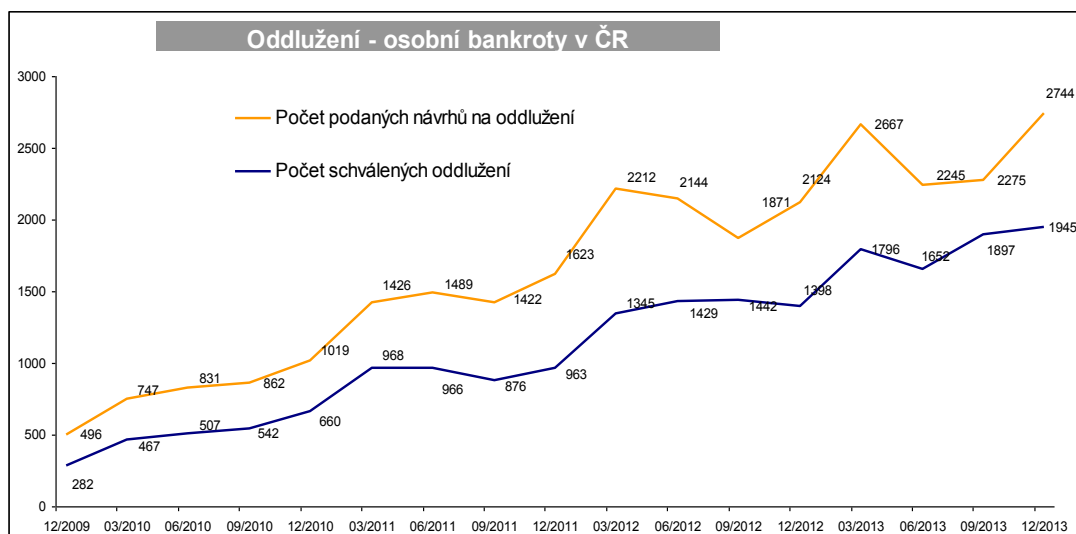
2.5.4 Oddlužení

Oddlužení se řadí mezi sanační způsoby řešení úpadku (popř. hrozícího úpadku), který navrhuje dlužník. Důležitou podmínkou pro vyhlášení osobního bankrotu je pluralita věřitelů u jednoho dlužníka a dlužník je v platební neschopnosti. O platební neschopnost se jedná, pokud má dlužník závazky více než 30 dnů po splatnosti a není schopen je platit. Projevem osobního bankrotu je také případ, kdy je souhrn dlužnickových závazků vyšší než hodnota jeho majetku. Návrh na povolení oddlužení může podat jenom dlužník, nikoli věřitel.

Podmínkou schválení této formy úpadku je výše zmíněná mnohost věřitelů a dále musí být dlužník schopen uhradit minimálně 30 % svých dluhů během 5 let. Dluhy jsou uhrazeny buď zpeněžením majetkové podstaty, nebo formou splátkového kalendáře.

Není důležité maximální uspokojení věřitele, nýbrž důraz je kladen na osvobození dlužníka od dluhů a umožnit mu nový začátek života.

Graf 2.1 - Oddlužení - osobní bankroty v ČR

Zdroj: www.creditreform.cz

2.5.4.1 Změny v oddlužení od roku 2014

Nejvýznamnější změnou od roku 2014 vzhledem k oddlužení je vymezení osob kompetentních k podání návrhu na povolení oddlužení (tzv. aktivně legitimované osoby). Návrh na povolení oddlužení může nově podat (dle § 389):

- právnická osoba, která dle zákona není podnikatelem a zároveň nemá dluhy z podnikání,
- fyzická osoba, jež nemá dluhy z podnikání.

Existují výjimky, kdy dluhy z podnikání nebudou bránit podání návrhu na oddlužení. Jedná se o uvedené situace:

- s oddlužením souhlasí věřitel, o jehož pohledávku se jedná,
- jde o pohledávku zajištěného věřitele,
- jde o pohledávku věřitele, která nebyla uspokojena při konkursu na majetek dlužníka a tento konkurs již byl zrušen během insolvenčního řízení. Konkurs může být ukončen 2 způsoby:
 1. ukončení konkursu po obdržení zprávy o splnění usnesení, kterou soudu doručí insolvenční správce
 2. pokud soud zjistí, že majetek dlužníka je nepostačující.

Z daných změn vyplývá, že okruh osob, které mohou podat návrh na povolení oddlužení, se významně rozšířil. Také již v insolvenčním zákoně není uvedeno, že dlužníkem musí být pouze nepodnikatel. O oddlužení rovněž mohou požádat fyzické osoby – podnikatelé, jejichž dluhy ale nepocházejí z podnikatelské činnosti. Dluhy musí vzniknout z jejich soukromého života (např. vlivem spotřebních půjček, hypoték na dům a další). V případě, že existují pochybnosti o původu dluhu, soud oddlužení povolí a otázku původu přezkoumá během schůze věřitelů, na které se projednává způsob oddlužení. Novela zákona také počítá s oddlužením fyzických osob, které mají dluhy z předchozí podnikatelské činnosti. Dříve mohly tyto osoby řešit svůj úpadek pouze pomocí konkursu. Nyní po skončení konkursu mohou požádat o oddlužení, protože již nemají žádný majetek, z něhož by uhradili zbývající dluhy.

Jedinou překážkou pro zamítnutí návrhu (kromě nepoctivého záměru a neuspokojení věřitelů na 30 % výše pohledávek) již nadále zůstává pouze lehkomyšlný a nedbalý přístup dlužníka k plnění svých povinností.

2.5.4.2 Společné oddlužení manželů

U společného oddlužení manželů bylo v minulosti potřeba, aby oba manželé podali insolvenční návrh, a to každý zvlášť. Každý insolvenční návrh soudy posuzovali samostatně a odděleně. Takže docházelo k situacím, kdy jeden z manželů měl oddlužení povolené, zatímco druhému jej zamítli. Tato varianta řešení manželům příliš nepomáhala, jelikož dluhy jeden z manželů měl stále a dokonce se i navyšovaly. Věřitelé také mohli po druhém z manželů, který byl v insolvenčním řízení, požadovat úhradu dluhů druhého manžela.

Do konce roku 2013 platila podmínka, jestliže byly návrhy podány současně (ale stále musí být podán každý zvlášť), soud obě řízení sloučil do jednoho a posuzoval je společně. Prakticky to znamená, že každý z manželů si odečte nezabavitelnou částku ze svého příjmu. Zároveň si každý z manželů uplatní vyživované osoby a druhého z manželů. Zbytek příjmů se sečte, odečte se odměna insolvenčního správce a zbytek částky se použije na úhradu dluhů. Opět zde platí podmínka, že musí uhradit minimálně 30 % svých dluhů po dobu 5 let.

Od 1. 1. 2014 mohou manželé podat návrh společně, přičemž musí splňovat podmínku, že každý z nich je oprávněn tento návrh podat. Tato novinka je ukotvena v § 394a insolvenčního zákona. Dále je pro účely určení oprávněnosti podat společný návrh důležité zjistit, zda jsou osoby manželé ke dni, ke kterému je společný návrh doručen insolvenčnímu soudu. Ve společném návrhu musí být výslovně uvedeno, že obě strany souhlasí, aby všechn jejich majetek byl považován za majetek ve společném jmění. Návrh na oddlužení bude méně nákladný, protože manželé se po celou dobu oddlužení považují za jednoho dlužníka. Budou mít tedy jednoho insolvenčního správce, takže budou hradit pouze 1,5 násobek odměny insolvenčního správce.

2.6 Insolvenční řízení

Insolvenční řízení (dále „IŘ“) je chápáno jako soudní řízení, jehož předmětem je úpadek dlužníka a řídí se insolvenčním zákonem. Vyznačuje prvky nalézacího i vykonávacího řízení. Cílem je majetkové uspořádání mezi určitým množstvím subjektů.

Obrázek 2.2 - Rozdělení insolvenčního řízení do 4 částí

Zdroj: Vlastní zpracování

Insolvenční řízení je zahájeno okamžikem zveřejnění vyhlášky v insolvenčním rejstříku § 109 insolvenčního zákona.

Zásady insolvenčního řízení

Zásady insolvenčního řízení jsou vyjmenovány v § 5 insolvenčního zákona. Za nejdůležitější bod lze považovat zásadu „par conditio creditorum“, která určuje, že věřitelé mající stejné nebo podobné postavení, mají i v insolvenčním řízení rovné podmínky.

Dle Insolvenčního zákona § 5 písm. a): „*Insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího stupně uspokojení věřitelů.*“¹

Dále je v § 5 uvedeno: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, nelze práva věřitele nabytých v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce. Věřitelé jsou povinni zdržet se jednání směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon.*“²

Účel právní úpravy

Účel právní úpravy je zahrnut v § 1 insolvenčního zákona. Účelem insolvenčního řízení je úprava řešení úpadku dlužníka tak, aby byli co nejvíce a nejspravedlivěji uspokojeni jeho věřitelé. Kdyby tato specifická úprava neexistovala, mohlo by se stát, že by někteří věřitelé byli zvýhodněni před ostatními.

¹ Úplné znění zákona. *Insolvenční zákon. Insolvenční správci.* (2013, str. 7)

² Úplné znění zákona. *Insolvenční zákon. Insolvenční správci.* (2013, str. 7)

Subjekty insolvenčního řízení

Za subjekty činné v insolvenčním řízení insolvenční zákon považuje:

- insolvenční soud,
- dlužníka,
- věřitele,
- insolvenčního správce,
- státní zastupitelství,
- likvidátora dlužníka.

Insolvenční soud

Insolvenčním soudem rozumíme soud, před kterým je projednáváno insolvenční řízení a také soud, který rozhoduje o opravných prostředcích v insolvenčním řízení. Místně příslušný je soud, v jehož obvodu je obecný soud dlužníka. Tento soud vydává rozhodnutí a provádí činnost dohlédací (zajišťuje průběh řízení, dohlíží na činnost ostatních subjektů, atd.) Proti rozhodnutí insolvenčního soudu není možné se odvolat.

Dlužník a věřitelé

Věřitelé v insolvenčním řízení uplatňují své právo vůči dlužníkovi. Při insolvenčním řízení se vytváří tzv. věřitelský výbor a probíhá schůze věřitelů. Důvodem tvorby je mnohost věřitelů. Věřitelský výbor se ustanovuje, pokud je více než 50 věřitelů.

Státní zastupitelství

Pokud je proti rozhodnutí insolvenčního soudu možný opravný prostředek, tak jej může podat i státní zastupitelství, jestliže vstoupilo do insolvenčního řízení, moratoria nebo incidenčního sporu.

Likvidátor dlužníka

Do působnosti likvidátora dlužníka patří oblast, kterou nevykonává insolvenční správce. Patří do ní i součinnost likvidátora s insolvenčním správcem dána zákonem dlužníkovi.

2.6.1 Insolvenční správce

Insolvenčním správcem může být fyzická osoba, veřejná obchodní společnost a zahraniční obchodní společnost, která je oprávněna k výkonu funkce insolvenčního správce. Tuto osobu upravuje zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění.

Dle zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích je fyzické osobě uděleno povolení k výkonu funkce insolvenčního správce pouze při splnění následujících podmínek:

- má plnou způsobilost k právním úkonům,
- ukončila magisterský obor vysokoškolského vzdělání,
- vykonala zkoušku insolvenčního správce,
- je bezúhonná,
- alespoň po dobu 3 let vykonávala praxi, která souvisí s výkonem činnosti insolvenčního správce, v oblasti práva, ekonomie, daňového poradenství, účetnictví, auditu a jiné,

Dále je fyzická osoba povinna uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout vzhledem k výkonu činnosti insolvenční správy, a na to svůj náklad.

Veřejná obchodní společnost a zahraniční společnost musí splňovat také určité podmínky, např.:

- má ohlášeného společníka (popř. společníky), který je statutárním orgánem nebo jeho členem a který bude vykonávat činnost insolvenčního správce,
- má prohlášení tohoto společníka, že bude vykonávat činnost správce pouze v rámci veřejné obchodní společnosti.

Povolení na výkon dané funkce uděluje Ministerstvo spravedlnosti, které je zároveň i kontrolním a dozorčím orgánem. Odměny insolvenčního správce jsou upraveny v insolvenčním zákoně. Každý insolvenční správce je povinen na své náklady uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem funkce.

Odměna insolvenčního správce při konkursu

Při řešení dlužníkovy úpadku konkursem činí odměna správce součet odměny určené z výtěžku zpeněžení připadajícího na zajištěného věřitele a odměny určené z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele.

Odměna určená z výtěžku zpeněžení připadajícího na zajištěného věřitele se určuje dle výtěžku zpeněžení. Výpočet je dán jako součet určité fixní částky, která se liší dle výše výtěžku, a procenta z částky přesahující určitou hranici.

Tabulka 2.1 - Odměna správce při zpeněžení majetkové podstaty u zajištěného věřitele

Při výtěžku:	
Od 0 do 1 mil. Kč	9 %
Od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč	90 000 Kč + 4 % z částky přesahující 1 mil. Kč
Od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	450 000 Kč + 3 % z částky přesahující 10 mil. Kč
Od 50 mil. Kč do 500 mil. Kč	1 650 000 Kč + 2 % z částky přesahující 50 mil. Kč
Od 500 mil. Kč	10 650 000 Kč + 1 % z částky přesahující 500 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Př. 2.1 – Výpočet odměny insolvenčního správce při konkursu zpeněžením majetkové podstaty u zajištěného věřitele

Firma v konkursu má pouze zajištěné věřitele. Výtěžek ze zpeněžení majetkové podstaty je 5 mil. Kč. Odměna insolvenčního správce se v tomto případě na základě výše uvedené tabulky vypočítá následovně:

- jelikož se odměna pohybuje v rozmezí 1 mil. Kč – 10 mil. Kč je fixní částka dle tabulky 90 000 Kč,
- poté vypočítáme 4 % z částky přesahující 1 mil. Kč, což je 160 000 Kč,
- obě částky sečteme a získáme konečnou odměnu insolvenčního správce,
- výsledná odměna je ve výši 250 000 Kč.

Odměna určená z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele se vypočítá obdobně, pouze hranice obrátů pro určení fixní částky a procenta je odlišná. Nejmenší výše odměny insolvenčního správce je 45 000 Kč.

Odměna insolvenčního správce při reorganizaci

Při reorganizaci může schůze věřitelů schválit odměnu správce určenou hodinovou sazbou, pokud s tím souhlasí věřitelský výbor. Jestliže nelze použít toto ustanovení, tak se odměna insolvenčního správce určí:

- v prvním roce po povolení reorganizace se stanoví z dvanáctinásobku průměrného měsíčního obrátu za poslední účetní období, které předchází insolvenčnímu návrhu,
- v dalších letech trvání reorganizace se stanoví z dvanáctinásobku průměrného měsíčního obrátu za poslední účetní období, jenž předchází insolvenčnímu návrhu.

V případě, že se dlužníkův úpadek řeší konkursem nebo reorganizací, pak správce získá odměnu z počtu přezkoumaných přihlášek od přihlášených věřitelů. Tato odměna se pohybuje ve výši 1 000 Kč, nejvýše však 1 000 000 Kč, za každou přezkoumanou přihlášku. Přezkoumanou pohledávkou se rozumí přihláška věřitele, která byla správcem zařazena do seznamu přihlášených pohledávek.

Odměna insolvenčního správce při oddlužení

Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je odměna správce ve stejné výši jako při řešení úpadku konkursem (viz Tabulka 2.1 – Odměna správce při zpeněžení majetkové podstaty u zajištěného věřitele), nejméně však 45 000 Kč. Při řešení úpadku oddlužením plněním splátkového kalendáře činí odměna 750 Kč za každý započatý kalendářní měsíc trvání splátkového kalendáře, ke které se připočte částka hotových výdajů insolvenčního správce ve výši 150 Kč. U společného oddlužení manželů je odměna zvýšena na částku 1 125 Kč a částka hotových výdajů je ve výši 225 Kč. Pokud je insolvenční správce plátcem DPH, navýší se odměna ještě o hodnotu DPH. Od roku 2014 se nově odměna insolvenčního správce hradí již od rozhodnutí o povolení oddlužení.

2.6.2 Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík (dále „IR“) je informační systém veřejné správy, je veřejně přístupný a je v elektronické podobě. Spravuje jej Ministerstvo spravedlnosti. Jsou v něm uvedeny

seznamy insolvenčních správců, dlužníků a insolvenční spisy. Pro každé insolvenční řízení je v IR veden jeden insolvenční spis. Úlohou IR je zajistit publicitu insolvenčních řízení a možnost sledování jejich průběhu.

IR plní tři funkce – evidenční a registrační, informační a doručovací. Zveřejněním písemností a vyvěšením na úřední desce soudu se písemnosti soudu považují za doručené, není-li stanoven zvláštní způsob doručení (§ 71, § 75 IZ). Pomocí IR také probíhá elektronická komunikace mezi správcem a státními orgány.

Insolvenční rejstřík splňuje tyto kritéria:

- publicita (kdokoli může sledovat průběh insolvenčního řízení),
- transparentnost (všechna řízení jsou zveřejňována a nikdo není z této podmínky vyňat),
- veřejná kontrola,
- rychlost řízení,
- doručování (ve stanovených případech).

U fyzických osob se v insolvenčním rejstříku uvádí jméno, příjmení, bydliště a rodné číslo. Dlužník je oprávněn kdykoli během insolvenčního řízení podat k insolvenčnímu soudu žádost, aby některé osobní údaje nebyly zveřejněny. Jméno a příjmení však musí být zveřejněny vždy.

2.7 Pohledávky

„Pohledávka představuje právo věřitele požadovat po dlužníkovi určité plnění. Se splatností (dospělostí) pohledávky vzniká věřiteli nárok, tj. právo vymáhat dluhované plnění u příslušného státního orgánu. Dlužníkovi současně vzniká tomu odpovídající povinnost dluhované plnění uskutečnit.“³

Pohledávky zejména vznikají ze závazkoprávních vztahů. Jedná se o vztah, kdy věřiteli vzniká pohledávka a dlužníkovi závazek (povinnost plnění). Pohledávku lze také definovat jako právo věřitele požadovat po dlužníkovi určité plnění. Pohledávka se vyskytuje v peněžní i nepeněžní podobě.

³ VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. (2011, str. 3).

Pohledávky vznikají především ze smluv (jedná se o klasické pohledávky). Typické členění pohledávek je:

- kontrahentní – pohledávky vznikající na základě smluv;
- deliktní – v případě porušení právních povinností;
- pohledávky vznikající na základě jiných právních důvodů.

Pohledávky mohou obsahovat i různá příslušenství (např. smluvní úroky, úroky z prodlení, poplatky z prodlení, atd.). Tato příslušenství dle § 170 Insolvenčního zákona nejsou po zahájení insolvenčního řízení uspokojovány. Dále se v insolvenčním řízení neuplatňují pohledávky věřitelů z darovacích smluv, mimosmluvní sankce a smluvní pokuty, pokud právo na ně vzniklo až po rozhodnutí o úpadku.

V určitých případech jsou účastníci smluvních vztahů povinni učinit opatření, které směřuje k tomu, aby bylo plnění řádně zajištěno. Zajišťovacími právními prostředky definovanými občanským zákoníkem nebo zákonem o obchodních korporacích jsou např.:

- zástavní právo,
- zadržovací právo,
- ručení,
- smluvní pokuta,
- postoupení pohledávky,
- a další.

Z hlediska insolvence rozlišujeme mezi zajištěnou a nezajištěnou pohledávkou. Zajištěnou pohledávkou se rozumí pohledávka, která je zaštitěna majetkem náležejícím do majetkové podstaty. Zajištění je pouze v podobě již výše zmíněného zástavního práva, zadržovacího práva, omezení převodu nemovitosti, zajišťovacího převodu práva nebo postoupení pohledávky k zajištění anebo podobným právem podle zahraniční právní úpravy. Zajištěný věřitel se stává účastníkem insolvenčního řízení stejně jako ostatní věřitelé, přihláškou pohledávky v zákonem stanovené lhůtě a dané zajištění se v přihlášce musí uvést. Tato pohledávka je uspokojena ze zpeněžení zajištěného majetku. Z výtěžku z prodeje jsou uhrazeny náklady znalce, náklady zpeněžení a odměna insolvenčního správce.

Nejen z pohledu insolvence se dále pohledávky rozdělují na vykonatelné a nevykonatelné. Vykonatelná pohledávka je pohledávka, kde u pravomocného rozsudku uplynula lhůta sloužící k poskytování plnění ze strany dlužníka. Na tuto pohledávku je možné zahájit

exekuci. Aby pohledávka mohla být vykonatelná, musí mít tzv. vykonatelný titul, kterým může být rozhodčí nález, platební rozkaz, elektronický platební rozkaz, směnečný a šekový platební rozkaz a další.

Platební rozkaz

„Platební rozkaz je způsob vyřízení žaloby na zaplacení peněžité částky ve zkráceném řízení bez slyšení žalovaného, kdy soud ve vydaném platebním rozkazu uloží žalovanému, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu žalobci zaplatit uplatněnou pohledávku a náklady řízení, nebo aby v téže lhůtě podal odpor u soudu, který platební rozkaz vydal.“⁴

Elektronický platební rozkaz

Elektronickým platebním rozkazem, stejně jako platebním rozkazem, se řeší žaloba na zaplacení peněžité částky ve zkráceném řízení. Návrh žalobce je podán k soudu elektronickou formou na předepsaném formuláři. Součástí návrhu je také elektronický podpis. Elektronický platební rozkaz slouží k elektronizaci českého soudnictví. Soudní řízení se jím zrychluje a zefektivňuje. Účastníci se svých práv mohou domoci v kratším čase. Elektronický platební rozkaz se používá u vymáhání pohledávky nepřevyšující částku 1 000 000 Kč.

Směnečný a šekový platební rozkaz

Směnečný a šekový platební rozkaz soud vydá v případě, kdy žalobce uplatňuje právo na zaplacení peněžité částky, které vyplývá z platné směnky nebo šeku předloženého soudu. Žalobce tyto písemnosti dodá současně s návrhem na vydání směnečného či šekového platebního rozkazu.

Rozhodčí nález

„Rozhodčí nález se vydává v případech, kdy se rozhoduje ve věci samé anebo se ukládá povinnost nahradit náklady řízení, včetně případů, kdy se vydává rozhodčí nález na základě žádosti stran, aby rozhodčí nález byl vydán podle smíru jimi uzavřeného, a kdy z projevů strany vyplývá, že netrvá na žalobním nároku, aniž výslovně vzala žalobu zpět.“⁵

Od 1. 4. 2012 musí být rozhodčí doložka uvedena na zvláštní listině a nemůže být jenom zakomponována ve všeobecných podmínkách smluv. O rozhodčím řízení může rozhodovat pouze rozhodce, který je uveden v seznamu rozhodců, jinak je rozhodčí doložka neplatná.

⁴ VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. (2011, str. 221).

⁵ VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. (2011, str. 321).

Výhodou rozhodčího řízení je, že je rychlé (trvá zhruba 2 měsíce) a levnější než soudní řízení. Nevýhody spočívají v tom, že se spotřebitel zbaví nároku na soudní řízení a proti rozhodčímu nálezu není možné odvolání. Je však možné podat žalobu na zrušení rozhodčího nálezu soudem do tří měsíců

2.7.1 Přihláška pohledávky

Věřitelé své pohledávky do IŘ přihlašují pomocí přihlášky, a to již od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení. Lhůta 30 dnů pro přihlášení však začíná běžet až od vydání usnesení o úpadku dlužníka, kdy soud rovněž zveřejní výzvu na podávání oněch přihlášek. Výzva může být součástí oznámení o zahájení řízení. Přihlášky, které jsou podány po uplynutí 30 denní lhůty, insolvenční soud nebere na vědomí a tyto přihlášky nejsou v IŘ uspokojeny. Soud může u konkurzu také uvést lhůtu delší než je 30 dní, maximálně však 60 dní. Rozhodující je lhůta, která je uvedena v usnesení.

Pohledávka musí být přihlášena na předepsaném formuláři (viz Příloha č. 2 – Přihláška pohledávky). Náležitosti formuláře jsou uvedeny v § 174 IZ. V insolvenčním zákoně je stanovena odpovědnost za přihlášení pohledávky. Věřitel, který přihlásil svou pohledávku, může vzít v průběhu IŘ svou přihlášku kdykoli zpět.

Přihlášené pohledávky insolvenční správce přezkoumá podle přiložených dokladů, podle účetnictví nebo dle daňové evidence. Poté správce vyzve dlužníka k tomu, aby se vyjádřil k přihlášeným pohledávkám. Insolvenční správce vyzve věřitele, aby doplnil nebo opravil do 15 dnů přihlášku (může určit i delší lhůtu), pokud má nějaké nesrovnalosti nebo není úplná. Při nesplnění této povinnosti správce předloží soudu rozhodnutí o tom, že se k přihlášce během řízení nepřihlíží. O tomto postupu je zároveň vyrozuměn věřitel.

Insolvenční správce sestavuje seznam všech přihlášených věřitelů. Do seznamu se nezahrnují pohledávky, k nimž se nepřihlíží, jsou vyloučeny z uspokojení nebo to stanoví insolvenční zákon. V seznamu se zajištění věřitelé uvádí zvlášť. Vykonatelné pohledávky se v seznamu označí a u zajištěných pohledávek se uvede způsob zajištění, včetně výše zajištění. Tento seznam soud zveřejní dle § 189 odst. 3 IZ nejpozději do 15 dnů přede dnem, kdy se má o daných pohledávkách konat přezkumné řízení.

Pravost a výši pohledávek může popřít dlužník, insolvenční správce i přihlášený věřitel. Existují tyto druhy popření:

- popření pravosti pohledávky – existuje podezření, že pohledávka nevznikla, zanikla nebo byla promlčena;

- popření výše pohledávky – v případě, že závazek dlužníka je nižší než přihlášená částka;
- popření pořadí pohledávky – pohledávka má méně výhodné pořadí než je uvedeno na přihlášce.

Dané spory se řeší pomocí incidenční žaloby. O incidenčních sporech rozhoduje stejný soud jako je to v případě insolvenčního řízení.

2.7.2 Schůze věřitelů

Schůze věřitelů, společně s věřitelským výborem a zástupcem věřitelů, představuje věřitelské orgány. Schůze je oprávněna volit a odvolávat členy věřitelského výboru a jejich náhradníky. Není-li ustanoven věřitelský výbor, vykonává schůze jejich působnost. Rozhoduje rovněž o tom, jestli má ponechat ve funkci prozatímní věřitelský výbor.

Schůzi věřitelů svolává insolvenční soud a ten ji zároveň i řídí. Důvodem svolání může být vlastní iniciativa soudu, na návrh insolvenčního správce či věřitelského výboru nebo alespoň 2 věřitelů, kteří tvoří svou pohledávkou alespoň desetinu z přihlášených pohledávek. Informace o svolání schůze soud oznámí prostřednictvím vyhlášky, ve které je uveden předmět jednání, místo a termín. Schůze se mohou zúčastnit přihlášení věřitelé, dlužník a insolvenční správce.

Rozhodnutí, na kterém se dohodli věřitelé na schůzi věřitelů, je platné v případě, kdy se na něm usnese prostá většina hlasů přítomných nebo řádně zastoupených věřitelů, která se počítá podle výše jejich pohledávek. Platí pravidlo, že na každou přihlášenou 1 Kč připadá jeden hlas.

Pokud je počet věřitelů větší než 50, je sestavován věřitelský výbor. Věřitelský výbor má za úkol chránit zájmy věřitelů. Členové věřitelského výboru (včetně jejich náhradníků) se volí na schůzi věřitelů. Věřitelský výbor má 3 – 7 členů, kteří se členstvím souhlasí, a jejich počet stanovuje schůze věřitelů. Mezi činnosti věřitelského výboru řadíme především:

- dohled nad výkonem činnosti insolvenčního správce,
- poskytování součinnosti insolvenčnímu správci při výkonu jeho činnosti,
- má oprávnění průběžně schvalovat výši a správnou hotových výdajů insolvenčního správce,

- je oprávněn nahlížet do dlužníkovy účetnictví a jiné evidence, také do písemností, a to v rozsahu jako insolvenční správce,
- a další.

2.8 Majetková podstata

Z definice majetkové podstaty, která je obsažena v § 2 odst. e) insolvenčního zákona, vyplývá, že majetkovou podstatu tvoří veškerý majetek určený k uspokojení věřitelů dlužníka. Pojem a rozsah majetkové podstaty je vymezen v § 205 IZ. Tato úprava odlišuje vymezení majetkové podstaty podle toho, zda je insolvenční návrh podán věřitelem anebo dlužníkem.

V případě, že návrh podal věřitel, bude do majetkové podstaty náležet:

- majetek, jejž dlužník vlastnil v době, kdy nastaly účinky rozhodnutí o úpadku,
- majetek, který nabyl dlužník během IŘ poté, co nastaly účinky rozhodnutí o úpadku,
- majetek, který dlužník vlastnil, když soud nařídil předběžné opatření, jímž zčásti nebo docela omezil právo nakládat s dlužníkovým majetkem.

Pokud návrh podá dlužník, počítá se do majetkové podstaty majetek, který dlužník vlastnil k okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení a současně i majetek nabytý v průběhu IŘ. U spoluvlastnictví majetku náleží do majetkové podstaty také podíl dlužníka na daném majetku. Společné jmění manželů zaniká až prohlášením konkursu, nikoli zahájením insolvenčního řízení.

Přesný obsah majetkové podstaty je vymezen v § 206 IZ. Majetkovou podstatu mohou tvořit např. peněžní prostředky v hotovosti i na bankovním účtu dlužníka, movité i nemovité věci, akcie, obchodní podíl a další. Součástí majetkové podstaty je také mzda či plat dlužníka, včetně pracovních odměn, nemocenské, peněžité pomoci v mateřství, stipendií a podobně.

Insolvenční zákon také stanoví, který majetek do majetkové podstaty neřadíme. Do majetkové podstaty nepatří majetek, který nelze postihnout exekucí či výkonem rozhodnutí. Do majetkové podstaty nespadá majetek, který dlužník nezbytně potřebuje k uspokojení svých hmotných potřeb nebo k zajištění rodiny. Nepatří zde zejména obvyklé vybavení domácnosti, oděv, snubní prsten, zdravotnické potřeby a další předměty podobné povahy. Věci sloužící k podnikatelské činnosti však vyjmuty nejsou.

Zjišťování majetkové podstaty má na starosti insolvenční správce nebo předběžný správce, i když nemá tato osoba dispoziční oprávnění. Při zjišťování majetkové podstaty je ale povinen se řídit pokyny insolvenčního soudu.

Povinnosti dlužníka při zjišťování majetkové podstaty

Dlužník je povinen poskytnout správci všestrannou součinnost a musí dbát pokynů správce. V případě, že je dlužníkem právnická osoba, povinnost součinnosti přechází na statutární orgány a jejich členy, popř. na likvidátora při likvidaci společnosti. Dále je povinen dlužník předložit seznam majetku. Ten se předkládá s insolvenčním návrhem nebo na základě rozhodnutí soudu. Seznam majetku je důležitou částí pro zjištění majetkové podstaty.

Dlužník je dále povinen umožnit správci vstup na všechna místa, kde je umístěn majetek patřící do majetkové podstaty. V případě, že by dlužník neposkytl správci součinnost, může soud prohlídku míst (bytu, domu, sídla firmy) nařídit. Proti tomuto rozhodnutí není možné odvolání. Pokud má třetí osoba (odlišná od dlužníka) nějaký majetek dlužníka u sebe, je povinna tuto skutečnost oznámit správci hned, jakmile se dozví o rozhodnutí o úpadku.

Soud vystaví protokol o majetku dlužníka, jehož součástí je seznam majetku, pokud je úplný a pravdivý.

Soupis majetkové podstaty

Soupis majetkové podstaty představuje listinu, do které se zapisuje majetek patřící do majetkové podstaty. Jakmile je majetek zapsán do tohoto soupisu, lze s ním nakládat způsobem stanoveným v insolvenčním zákoně. Nakládat s ním může pouze osoba s dispozičními právy. Majetek uvedený v soupisu se zapisuje pod samostatnými položkami a označí se způsobem vedoucím k přesné identifikaci. Součástí soupisu je také ocenění majetku provedené insolvenčním správcem vycházejícího z účetnictví anebo daňové evidence. Pokud věřitelský výbor vyžaduje ocenění znalce a pokud to finančně zajistí, pak provede ocenění znalec. Na soupisu musí být uveden důvod provedení soupisu. Insolvenční správce může vyzvat dlužníka, aby písemně potvrdil úplnost a pravdivost této listiny. Soupis se poté zveřejní v insolvenčním rejstříku.

Osoba s dispozičním oprávněním

Zákon se dispozičním oprávněním zabývá v § 229 insolvenčního zákona. Osobu s dispozičními právy určí zákon v závislosti na průběhu insolvenčního řízení, způsobu řešení úpadku a vlastnictví majetku, který patří do majetkové podstaty.

Nakládat s majetkovou podstatou může dlužník v době:

- do rozhodnutí o úpadku,

- od rozhodnutí o úpadku do rozhodnutí o způsobu řešení úpadku,
- od povolení reorganizace či oddlužení.

Insolvenční správce je osobou s dispozičními právy v době od prohlášení konkursu. V případě oddlužení splátkovým kalendářem má dispoziční oprávnění k příjmům, které získá po schválení oddlužení, dlužník. Tyto příjmy je však povinen použít pouze způsobem uvedeným v zákoně. Právo nakládat s majetkem, který náleží do majetkové podstaty v době schválení oddlužení, má dlužník u oddlužení splátkovým kalendářem a to za situace, kdy se nejedná o majetek sloužící k zajištění. Majetek sloužící k zajištění zpeněží insolvenční správce.

3 Oddlužení a jeho ekonomické dopady na dlužníka

3.1 Povolení oddlužení

Návrh na povolení oddlužení je upraven v § 389 insolvenčního zákona. Dlužník musí podat návrh na povolení oddlužení, aby mohl začít řešit svou úpadkovou situaci. Způsobilým k podání tohoto návrhu byl do konce roku 2013 pouze dlužník, který není podnikatelem. Tuto osobu zákon definuje jako člověka, jenž není zákonem o obchodních korporacích považován za podnikatele. Zároveň nesměla mít tato osoba dluhy z podnikání. Návrh na oddlužení nemohl podat ani dlužník, který svou činnost ukončil, ale dluhy mu vzešly z podnikání. Od roku 2014 není dluh z podnikání překážkou v podání návrhu na povolení oddlužení. Musí ale být splněny určité podmínky. Musí se jednat se o pohledávku zajištěného věřitele, nebo s oddlužením musí souhlasit věřitel, o jehož pohledávku se jedná. Další výjimku tvoří pohledávka věřitele, která zůstala neuspokojena po ukončení konkursu.

Návrh na povolení oddlužení může být podán současně s insolvenčním návrhem. Soud poté rozhodne zároveň o úpadku i o jeho způsobu řešení. Návrh na povolení oddlužení ale není to stejné jako insolvenční návrh. Rozdíl spočívá v tom, že insolvenční návrh může předcházet návrhu na oddlužení a může jej podat i věřitel. V případě, že insolvenční návrh podá věřitel, dlužník může podat návrh na oddlužení do 30 dnů ode dne, kdy mu byl návrh doručen a když byl poučen o možnosti podat návrh na oddlužení. Pro běh lhůty je důležitý den, kdy jsou splněny obě podmínky.

Návrh na povolení oddlužení musí být podán pouze na určeném formuláři, jehož podobu přesně stanovuje Ministerstvo spravedlnosti ČR (viz Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení). Pokud návrh nebude podán na tomto předepsaném formuláři, soud vyzve dlužníka k odstranění vad dle § 393 insolvenčního zákona ve lhůtě, která nesmí přesáhnout 7 dnů. Ministerstvo spravedlnosti sjednotilo návrh na povolení oddlužení a insolvenční návrh pro zjednodušení do jednoho formuláře a vypracovalo podrobné pokyny, jak daný formulář vyplnit, aby došlo k eliminaci chyb a zvýšila se možnost povolení oddlužení.

Návrh na povolení oddlužení tedy musí splňovat náležitosti dané § 391 insolvenčního zákona. Základní náležitosti formuláře jsou uvedeny v § 23 předpisu č. 311/2007 Sb.. Tyto náležitosti je dlužník povinen vyplnit. Mezi dané náležitosti patří např.:

- označení, že se jedná o „Návrh na povolení oddlužení“;
- označení dlužníka – u fyzických osob se uvádí jméno, příjmení, rodné číslo, adresa. U právnické osoby dlužník uvádí obchodní jméno, IČO, sídlo podniku, atd.;
- informace o řízeních vedených proti dlužníkovi ve věci trestného činu majetkové nebo hospodářské povahy;
- informace o dlužníkových příjmech za poslední tři roky a zároveň musí uvést údaje o očekávaných příjmech v následujících 5 letech;
- popis okolností, ze kterých lze usuzovat na výši hodnoty plnění, jenž během oddlužení obdrží nezajištění věřitelé;
- seznam příloh, datum, podpis osoby podávající návrh na oddlužení;
- a další listiny.

V návrhu dlužník také uvádí způsob, jakým by oddlužení chtěl provést nebo sdělit, že takový návrh nevznáší.

Do konce roku 2013 bylo třeba uvést souhlas a ověřený podpis druhého z manželů, pokud byl oddlužením dotčen majetek z vypořádaného společného jmění manželů a v dalších zákonem stanovených důvodech. Tato položka byla důležitá, jelikož dlužník nemohl předvídat, pro který ze způsobů se soud nakonec rozhodne a zda se rozhodnutí nedotkne společného majetku. Podle současné novely se podpis dlužníkova manžela na návrhu nevyžaduje. Pokud existují osoby, které dlužníkovi poskytují dar nebo jiné peněžité dávky, je povinen dlužník k návrhu připojit také písemnou darovací smlouvu. Všechny podpisy musí být úředně ověřeny.

Pokud dlužník podá návrh na oddlužení formou splátkového kalendáře, může požádat o nižší než zákonem stanovené splátky. Pouze však za předpokladu, že i při nižším plnění uhradí alespoň 50 % svých dluhů. V tomto případě ale musí zároveň uvést výši příjmů, výši možných splátek a musí uvést odůvodnění úpadku, který nesmí vzniknout jeho nedbalým přístupem k životu.

K návrhu musí dlužník rovněž připojit přílohy, které jsou dány zákonem (§ 392 IZ). Mezi tyto přílohy řadíme:

- seznam majetku,
- seznam závazků,
- listiny, jež dokládají dlužníkovy příjmy za poslední 3 roky,

- výpis z rejstříku trestů,
- doklady prokazující příjmy na další 5 let (ve většině případů se jedná o pracovní smlouvu),
- písemný souhlas nezajištěného věřitele po dohodě s dlužníkem, že hodnota plnění obdrženého během oddlužení bude nižší než 30 % pohledávky. V souhlasu musí být uvedena, jaká bude nejnižší hodnota plnění na základě dohody mezi dlužníkem a věřitelem. Tato teorie se v praxi většinou nevyskytuje, protože věřitelé logicky nesouhlasí s ještě nižším plněním, než je zákonem stanovené minimum.

Všechny seznamy musí být vlastnoručně podepsány dlužníkem a doplněny o výslovný dodatek, že jsou úplné a správné.

Seznam majetku

Dlužník je povinen sepsat veškerý svůj majetek včetně pohledávek. U pohledávek uvádí jejich výši, výslovně se vyjádří k jejich dobytnosti a uvede skutečnosti, na nichž se pohledávky zakládají. Dále je třeba jednotlivé položky majetku v soupisu doplnit o datum pořízení, jeho pořizovací cenu a odhad ceny majetku ke dni sestavení seznamu. V případě nemovitostí či pozemků odhad provádí znalec zajištěný dlužníkem. U ostatního majetku se odhad znalce nevyžaduje, stačí pouze kvalifikovaný odhad dlužníka. Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů, se uvádí na formuláři zvlášť.

Seznam závazků

Dlužník povinně uvádí všechny své věřitele a osoby, o nichž ví, že vůči němu mají pohledávky či jiná majetková práva. Pokud je věřitel osoba blízká k dlužníkovi, uvede tuto skutečnost dlužník v seznamu. Dlužník může některé pohledávky popřít, a to celé nebo v částečné výši, ale musí uvést důvod popření. Zajištěné pohledávky se uvádí odděleně společně s uvedením položky majetku, která se k zajištění váže. U vykonatelných pohledávek dlužník přiloží exekutorský či notářský zápis a označí tyto položky v seznamu.

Listiny, které dokládají výši příjmů dlužníka za poslední 3 roky

Příjmy za poslední 3 roky dlužník dokládá zejména kopiemi potvrzení o příjmech z pracovního poměru, které mu vystaví příslušný zaměstnavatel. Dále mohou být použity kopie daňových přiznání či v poslední řadě i výpisy z bankovních účtů a podobně. V případě,

že se jedná o důchodce nebo osobu pobírající rentu, se jako listiny dokládající výši příjmu považuje důchodový výměr nebo potvrzení o výši renty.

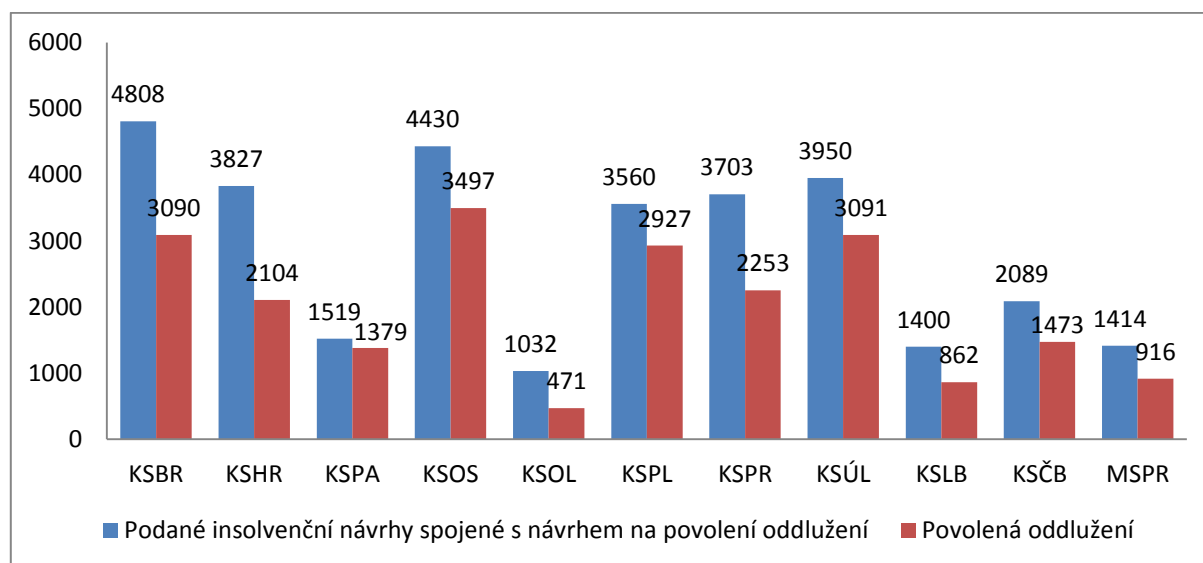
Výpis z rejstříku trestů

Výpis z rejstříku trestů nesmí být starší více než 3 měsíce. Dlužník nesmí být odsouzen za trestný čin majetkové povahy (např. úvěrový podvod, zpronevěra, krádež, atd.).

Dlužník může svůj návrh na výzvu soudu opravit či doplnit, pokud neobsahuje všechny náležitosti, a to ve lhůtě nepřekračující 7 dní. Stejný postup soud volí i v případě, kdy je návrh nesrozumitelný, neurčitý, neobsahuje požadované přílohy nebo přílohy nemají předepsané náležitosti. Soud zároveň dlužníka poučí o tom, jak má opravu či doplnění provést. Není-li návrh i po výzvě soudu napraven, soudce jej odmítne (§ 393 odst. 3 IZ).

Dokud soud nevydá usnesení o povolení oddlužení, může dlužník návrh vzít zpět. Toto zpětvzetí návrhu soud vezme na vědomí rozhodnutím a návrh nemůže být podán znovu. Po povolení oddlužení již není zpětvzetí návrhu přípustné.

Graf 3.1 - Podané (schválené) návrhy na oddlužení v roce 2013

Zdroj: Vlastní zpracování

Záloha na insolvenční řízení

Soud může navrhovatele před rozhodnutím o insolvenčním řízení vyzvat k úhradě zálohy na náklady insolvenčního řízení. Výše zálohy může být maximálně 50.000 Kč. Pokud záloha

nebude ve stanovené lhůtě uhrazena, může soud insolvenční řízení zastavit. V případě, že soud nerozhodne o zastavení řízení, je pak oprávněn zálohu vymáhat.

Účelem zálohy je umožnit, aby insolvenční správce mohl vykonávat svou funkci a aby se předešlo vzniku situací, kdy by po rozhodnutí o úpadku nebylo možné uhradit minimální předpokládané náklady insolvenčního řízení z majetkové podstaty dlužníka. Záloha na náklady řízení není považována za soudní poplatek, proto v tomto případě nelze použít ustanovení uvedené v občanském soudním řádě a v zákoně o soudních poplatcích. Pokud zálohu uhradí osoba odlišná od dlužníka, může její náhradu uplatnit během insolvenčního řízení jako pohledávku za majetkovou podstatou.

Po úhradě zálohy na náklady řízení již soud nemůže insolvenční návrh zamítnout z důvodu nedostatku majetku.

Zálohu soud využívá v případě, kdy je splnění splátkového kalendáře nejednoznačné. Záloha se však v případě oddlužení v praxi nevyužívá. Dlužníci, kteří se hlásí do oddlužení, nemají našetřené peníze navíc. Proto je docela pochopitelné, že záloha u nich nepřipadá v úvahu, jelikož by se dlužníci více zadlužili ještě před využitím institutu oddlužení.

Účinky vyplývající ze zahájení insolvenčního řízení

Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení dle § 109 IZ jsou spjaty se zveřejněním vyhlášky soudu v insolvenčním rejstříku, ve které je oznámeno zahájení insolvenčního řízení. Mezi dané účinky náleží:

- pohledávky ani jiná práva majetkové povahy se nemohou uplatňovat žalobou, pokud je lze uplatnit přihláškou,
- v případě uspokojení ze zajištění, lze toto právo uplatnit a nově nabýt za zákonných podmínek uvedených v insolvenčním zákoně a to i za předpokladu, že se jedná o soudcovské zástavní právo na nemovitosti,
- výkon rozhodnutí či exekucí nelze provést, lze jej pouze nařídit,
- v případě dohody věřitele a dlužníka o výplatě srážek ze mzdy nebo jiných obdobných příjmů je právo z ní neuplatnitelné.

Lhůty k uplatnění práv, která se musí přihlásit prostřednictvím přihlášky, po zahájení insolvenčního řízení dále neběží nebo nezačínají. Účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení končí tehdy, jakmile rozhodnutí o skončení insolvenčního řízení nabude právní moci.

Nakládání s majetkovou podstatou po zveřejnění vyhlášky

V období od zveřejnění vyhlášky soudu o zahájení insolvenčního řízení bude dlužník podstatně omezen při nakládání se svým majetkem a s majetkem, který by mohl náležet do majetkové podstaty. Dlužník je povinen se řídit následujícími omezeními:

- neměl by činit úkony, jejichž následkem by byla podstatná změna ve skladbě majetku, využití majetku nebo určení majetku,
- neměl by také činit úkony, jejichž vlivem by došlo k „nikoli zanedbatelnému“ zmenšení majetku.

Insolvenční zákon však nezakazuje dlužníku konat úkony směřující ke zvýšení hodnoty nebo rozšíření svého majetku. Dlužníkovi je také povoleno vykonávat úkony spojené se splněním procesním sankcí, k odvrácení hrozící škody, k plnění vyživovací povinnosti stanovené zákonem. Omezující ustanovení se také nevztahuje na uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek postavených na stejnou úroveň. Účinky, které by dlužník provedl v rozporu s omezeními, jsou neúčinné, pokud by k nim nebyl předem vyžádán souhlas insolvenčního soudu ze strany věřitele nebo dlužníka.

3.1.1 Odmítnutí návrhu

Návrh je soudem zamítnut, pokud lze odůvodněně předpokládat, že dlužníkův záměr je nepoctivý. O nepoctivý záměr se jedná, jestliže probíhalo vůči dlužníku v posledních 5 letech insolvenční řízení či jiné řízení, které řeší úpadek dané osoby, a to v závislosti na výsledku takového řízení, nebo v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení proběhlo trestní řízení ukončené pravomocným rozsudkem pro trestný čin majetkové či hospodářské povahy. Tehdy nese důkazní břemeno dlužník, aby prokázal, že i přes uvedené skutečnosti není jeho záměr nepoctivý.

Dalším případem, při němž soud návrh zamítne, je stav, kdy hodnota plnění pro nezajištěné věřitele bude nižší než 30 % pohledávek, ledaže by věřitelé s nižším plněním dříve souhlasili. O způsobu oddlužení rozhodují věřitelé a dlužník nemá právo po podání návrhu ovlivnit, o jaký typ se bude jednat. Jestliže dlužník hodlá splatit méně než 30 % pohledávek, musí se dohodnout s konkrétním věřitelem před podáním návrhu. Dohoda musí být písemná s úředně ověřenými podpisy a součástí dohody je i dohodnutá míra uspokojení u každého konkrétního věřitele zvlášť. Dohody se všemi věřiteli dlužník přiloží k návrhu na povolení oddlužení.

Soud návrh zamítne i tehdy, jestli jej dlužník podal opakovaně, i když o jeho návrhu již bylo dříve rozhodnuto, nebo se dlužník při plnění svých povinností doposud chová lehkomyšlně či nedbale.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhu se doručí dlužníkovi, insolvenčnímu správci i věřitelskému výboru a proti tomuto rozhodnutí se dlužník může odvolat.

3.1.2 Usnesení o povolení oddlužení

Pokud insolvenční návrh splňuje všechny zákonem stanovené podmínky a nedojde k jeho zpětvzetí, odmítnutí či zamítnutí, soud oddlužení povolí. Soud oddlužení povolí, i když existují pochybnosti o oprávněnosti dlužníka podat daný návrh. Podezření se vyřeší na schůzi věřitelů. Rozhodnutí o povolení oddlužení se doručí dlužníku, insolvenčnímu správci a věřitelům a zároveň se zveřejní v insolvenčním rejstříku. Dá se říci, že oddlužení je věřitelům „vnuceno“. Ti pak rozhodují o tom, jakým způsobem bude provedeno. Odvolání se proti tomuto rozhodnutí je nepřípustné. *„Rozhodnutí o povolení oddlužení spojí insolvenční soud s rozhodnutím o úpadku.“*⁶

V daném rozhodnutí je určen insolvenční správce. Zároveň jsou dány termíny přezkumného jednání a schůze věřitelů. Od zveřejnění vyhlášky mohou věřitelé přihlašovat své pohledávky ve lhůtě 30 dnů.

Pohledávku nezajištěných věřitelů může popřít dlužník i insolvenční správce, avšak účinky těchto úkonů začínají běžet od jiného data. V případě popření dlužníkem účinky nastanou až schválením oddlužení splátkového kalendáře. Zatímco při popření pohledávky insolvenčním správcem nabydou účinky již při přezkumném jednání.

3.2 Schválení oddlužení

Insolvenční soud vydává usnesení o schválení oddlužení, které je závazné pro dlužníka i pro věřitele. Rozlišujeme dvě podoby rozhodnutí podle způsobů oddlužení. V rozhodnutí o schválení zpeněžením majetkové podstaty se uvádí, kdo je insolvenčním správcem a určí se majetek, jenž náleží do majetkové podstaty ke dni vydání rozhodnutí, včetně majetku, který se stane součástí majetkové podstaty. V rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře je zakotvena povinnost dlužníka platit po dobu 5 let částku sloužící k uspokojení nezajištěných věřitelů a to vždy k určenému dni v měsíci. Zároveň dle

⁶ HÁSOVÁ Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. (2013, str. 216)

§ 406 odst. 3a IZ je stanoven termín první splátky, nejpozději však do konce měsíce následujícího po měsíci, kdy nastávají účinky schválení oddlužení. V usnesení jsou rovněž označeni věřitelé, kteří souhlasili s plněním nižším, než je 30 % jejich pohledávky a je uvedena „nová částka“ plnění na základě dohody mezi dlužníkem a věřitelem. V okamžiku zveřejnění rozhodnutí o schválení v insolvenčním rejstříku nastávají účinky schválení.

U oddlužení splátkovým kalendářem má dispoziční právo k příjmům dlužník. S těmito příjmy musí dlužník nakládat způsobem určeným v rozhodnutí. S majetkem patřícím do majetkové podstaty může dlužník také nakládat dle svého uvážení. Dary a dědictví je dlužník povinen použít na mimořádné splátky. V průběhu plnění dohlíží na dlužníka insolvenční správce.

Zajištění věřitelé se do splátkového kalendáře nezahrnují. Tito věřitelé jsou uspokojeni z prodeje majetku podléhajícího zajištění. Pohledávka je však uhrazena pouze z vytěžených peněz po odečtení nákladů na správu a odměny insolvenčního správce. Zbytek pohledávky není uspokojen. Proto by zajištěný věřitel měl zvážit, jestli pro něj není výhodnější neuplatnit u pohledávek zajištění a být hrazen ze splátkového kalendáře stejně jako nezajištění věřitelé.

3.2.1 Zrušení schváleného oddlužení

Také schválené oddlužení může být soudem za určitých podmínek zrušeno. Takto zrušené oddlužení insolvenční soud „překlápí“ do konkursu mimo jiné také z důvodu, jestliže dlužníkovi vznikl po schválení oddlužení peněžitý závazek po lhůtě splatnosti po dobu delší než 30 dnů. Za vzniklý dluh se považuje závazek, na jehož vymáhání byl nařízen výkon rozhodnutí a exekuce. Dalšími důvody pro zrušení oddlužení může být:

- situace, kdy dlužník neplní podstatné povinnosti vyplývající ze způsobu oddlužení,
- případ, kdy se ukáže, že dlužník nebude schopen splnit podstatnou část svého splátkového kalendáře,
- možnost, že o to požádá sám dlužník.

Jako důvod neplnění podstatné části oddlužení nelze dle Vrchního soudu v Praze považovat momentální zhoršení příjmové situace dlužníka. Aby bylo možné zrušit schválené oddlužení, musí být zřejmé, že dlužník nebude moci momentální vývoj zvrátit. Příkladem může být případ dlužnice, která připustila, že v současnosti nemá dostatek finančních prostředků. Důvodem byla ztráta zaměstnání manžela v důsledku zdravotních potíží, kdy

nebylo jisté, že by se daná situace v dohledné době zlepšila. Oddlužení bylo zrušeno a přeměněno do konkursu, neboť by dlužnice po roce nesplácení musela v příštích splátkách uhradit i ty částky, které po určitou dobu nesplácela, protože by se mohlo stát, že by nesplnila základní podmínku oddlužení – uhrazení alespoň 30 % ze svých dluhů (Pachl, 2011).

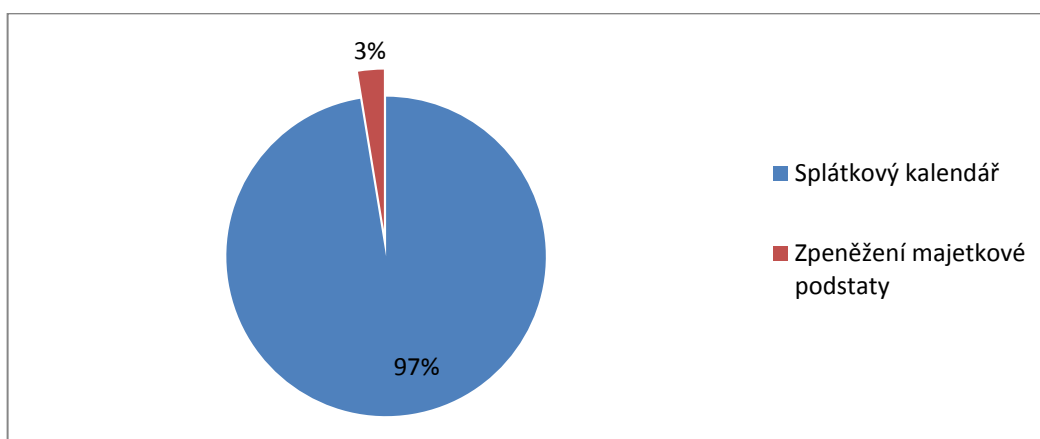
3.3 Způsoby oddlužení

Oddlužení lze provést dvěma způsoby – zpeněžením majetkové podstaty a splátkovým kalendářem. Může také nastat kombinace obou způsobů oddlužení, jako tomu bylo u dlužnice⁷, která měla být společně se spoluvlastnickými podíly zajištěný zástavním právem a zároveň měla další dluhy. Byt byl prodán v dražbě a ostatní dluhy byly hrazeny pomocí splátkového kalendáře.

Dlužník může způsob oddlužení navrhnout již v insolvenčním návrhu. Poslední slovo při rozhodování mají nezajištění věřitelé, kteří se na tom usnesou na schůzi, avšak pouze ti, kdož přihlásili své pohledávky. Při hlasování rozhoduje nadpoloviční většina věřitelů podle výše přihlášených pohledávek. Nepřítomní věřitelé se mohou zúčastnit rozhodování pomocí hlasovacích lístků (viz Příloha č. 3 – Hlasovací lístek). Pokud nedojde ke schválení způsobu oddlužení, rozhodne o něm insolvenční soud v rozhodnutí o schválení oddlužení.

V praxi o způsobu oddlužení zpravidla rozhoduje insolvenční soud, jelikož věřitelé se na schůzi věřitelů dostavují zřídka.

Graf 3.2 - Forma plnění oddlužení ve schválených návrzích

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z Výroční zprávy Poradny pro finanční tíseň, o. p. s.

⁷ Spisová značka KSOS 34 INS 15254/2010

3.3.1 Zpeněžení majetkové podstaty

Při tomto způsobu oddlužení se postupuje podobně jako v případě konkursu. Zpeněžení majetkové představuje stav, kdy je veškerý majetek převeden na peníze. Při zpeněžení se berou v úvahu také bankovní účty a hotovost dlužníka a úplatné postoupení pohledávky dlužníka. Insolvenční správce může majetek zpeněžit až ve chvíli, kdy rozhodnutí o oddlužení nabude právní moci a po schůzi věřitelů. Existují výjimky z daného ustanovení, kdy může být majetek zpeněžen i dříve, například pokud by majetek mohl být znehodnocen nebo zničen. Majetek insolvenční správce může zpeněžit ve veřejné dražbě, prodejem movitých a nemovitých věcí anebo prodejem mimo dražbu. O tom, jaký způsob vybrat, rozhoduje insolvenční správce a hlasuje o něm věřitelský výbor. Je-li zpeněžen dům či byt, v němž dlužník bydlí, je povinen jej vyklidit. Nevýhodou zpeněžení majetku je, že za vyklizení koupené nemovitosti zodpovídá kupující. Ten může na obyvatele bytu (popř. domu) podat žalobu na vyklizení, ale zároveň musí uhradit všechny finanční náklady.

Výhodou zpeněžení majetku při oddlužení je, že do majetkové podstaty náleží pouze majetek, který dlužník nabyt před insolvenčním řízením. Majetek získaný v průběhu insolvenčního řízení se do majetkové podstaty nezařazuje.

3.3.2 Plnění splátkového kalendáře

Pokud insolvenční soud rozhodne o oddlužení plněním splátkového kalendáře, dlužník se zavazuje platit po dobu 5 let splátky ze svého příjmu⁸ a poté, pokud splní vše potřebné, je od svých dluhů osvobozen. Dlužníkův příjem je rozdělen na nezabavitelnou část a část připadající na splátku pro věřitele. Splátka se rozvrhuje mezi nezajištěné věřitele, a to v poměru dle výše jejich přihlášených pohledávek. Zajištění věřitelé se do splátek v rámci splátkového kalendáře nezahrnují a řeší se samostatně. Zajištění věřitelé však mají možnost vzdát se svého zajištění a být uspokojeni jako nezajištění věřitelé formou splátek v rámci splátkového kalendáře.

Pokud dlužník není schopen uhradit 30 % svých dluhů, může s věřiteli uzavřít dohodu o nižším než zákonném uspokojení pohledávek. Jestliže k dohodě mezi účastníky nedojde, insolvenční soud oddlužení zamítne anebo probíhající oddlužení převede do konkursu. Takto vzniklou situaci může dlužník také vyřešit pomocí pravidelného daru od dárce (ve většině případů jim bývá osoba z rodiny). Dlužník s dárce uzavře darovací smlouvu na pravidelnou úhradu určité částky (ta se odvíjí od velikosti dluhu).

⁸ Lhůta 5 let je nazývána kogentní lhůtou, tzn., že nemůže být měněna soudem ani dohodou účastníků.

Při úhradě splátek může také nastat situace, kdy dlužník plní splátkový kalendář na více než 30 %, a přesto požádá o snížení splátek. O nižší splátky může dlužník požádat v návrhu na oddlužení, ale i v průběhu plnění oddlužení. Insolvenční soud povolí nižší splátky pouze za podmínky, že nezajištění věřitelé obdrží i po snížení splátek minimálně 50 % ze svých pohledávek. Dále soud přihlíží k důvodům vedoucím k dlužníkovu úpadku, celkové výši dluhů a dalším skutečnostem uvedeným v insolvenčním zákoně. V současné době soud nižší splátky povoluje pouze ve zvlášť odůvodněných případech. Příčinou je, že dlužníci žádají o snížení splátek, i když je k tomu nevede jejich finanční situace. Podléhají dojmu, že insolvenčním zákonem stanovených 30 % plnění je dostačující a více hradit nemusí.

Výhodou plnění oddlužení pomocí splátkového kalendáře na rozdíl od splácení úvěrů je, že dlužníkovi nenarůstají úroky z prodlení, penále a další sankce, takže se dlužník nedostává do větší dluhové pasti, než se nachází.

Ze schváleného oddlužení plněním splátkového kalendáře vyplývají pro dlužníka určité povinnosti. Tyto povinnosti jsou vymezeny v § 412 insolvenčního zákona. Dlužník je povinen vykonávat výdělečnou činnost. V případě ztráty pracovního místa, musí o zaměstnání usilovat a rovněž nesmí odmítnout nabízenou práci. Zároveň také nesmí zatajovat žádný ze svých příjmů. Insolvenční soud a insolvenční správce je oprávněn požadovat po dlužníkovi daňová přiznání pro kontrolu případných zamlčených příjmů. Dále je povinen insolvenčnímu správci, insolvenčnímu soudu i věřitelům oznámit jakoukoli změnu bydliště a zaměstnání a to bez zbytečného odkladu. Dlužník vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku⁹ předkládá insolvenčnímu správci přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců a ten jej zveřejňuje v insolvenčním rejstříku.

3.4 Nezabavitelné minimum

Pokud dlužník nesplácí své dluhy včas a řádně, může mu exekutor zabavit část mzdy, nemocenské, mateřské či jiného obdobného příjmu. V případě oddlužení je to obdobné. Plátce mzdy dlužníka vypočítá nezabavitelnou část mzdy a zbytek zašle insolvenčnímu správci. Ten částku rozdělí v poměru podle výše pohledávek věřitelům. Dlužníkovi pak tedy zůstane pouze základní část příjmu, kterou využívá na úhradu svých životních potřeb a potřeb na bydlení.

⁹ Insolvenční soud může v usnesení o schválení oddlužení určit také jinou dobu předkládání.

Způsob výpočtu nezabavitelného minima je definován v občanském soudním řádu a v dalších souvisejících předpisech. Důležité informace pro výpočet dané částky jsou uvedeny v následujících předpisech (v platném znění):

- zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře,
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu,
- nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o nezabavitelných částkách,
- nařízení vlády č. 409/2011 Sb.

Nezabavitelné minimum se vypočítává z čisté mzdy¹⁰. Určí se jako dvě třetiny součtu částky životního minima a částky normativních nákladů na bydlení¹¹ dlužníka, což pro rok 2014 činí 9 283 Kč (součet výše uvedených částek ve výši 3 410 Kč a 5 873 Kč). Za každou vyživovanou osobu a manželku (popř. manžela) se dlužníkovi nezabavitelná částka zvýší o jednu čtvrtinu nezabavitelného minima a to je rovno částce 1 547,17 Kč.

Tabulka 3.1 - Porovnání nezabavitelných částek

	2012	2013	2014
Životní minimum	3 410 Kč	3 410 Kč	3 410 Kč
Normativní náklady na bydlení	5 352 Kč	5 687 Kč	5 873 Kč
Základní nezabavitelná částka	8 762 Kč	9 097 Kč	9 283 Kč
2/3 nezabavitelné částky	5 841,33 Kč	6 064,66 Kč	6 188,67 Kč
1/4 nezabavitelné částky na vyživovaného	1 460,33 Kč	1 516,66 Kč	1 547,47 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

¹⁰ Čistá mzda se vypočítá tak, že se hrubá mzda poníží o zálohu na daň fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (dle platných právních předpisů) a o pojistné na sociální a zdravotní pojištění (ve výši dle platných právních předpisů).

¹¹ Normativní náklady na bydlení jsou formulovány jako průměrné náklady na bydlení podle velikosti obce a počtu členů v domácnosti. Přičemž pro účely oddlužení se vždy vychází z bytu v nájmu v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a posuzuje se pouze 1 osoba.

Všechny částky se sečtou a zaokrouhlí na celé koruny nahoru. Nezabavitelné minimum si můžeme vypočítat pomocí kalkulačky na internetu, kde také můžeme zjistit, jakou výši z dluhů za 5 let uhradíme.

Př. 3.1 – Porovnání změn nezabavitelných částek bez a s vyživovanou osobou

Svobodná žena má měsíční čistý příjem 17 000 Kč.

Měsíční splátka pro oddlužení	7.717 Kč
Mzda k výplatě	9283 Kč
Celková výše splátek za 5 let	463.020 Kč

Svobodná žena s 1 dítětem má měsíční čistý příjem 17 000 Kč.

Měsíční splátka pro oddlužení	6.176 Kč
Mzda k výplatě	10.824 Kč
Celková výše splátek za 5 let	370.560 Kč

Z výše uvedených příkladů lze zjistit, že nezabavitelné částka (mzda k výplatě) s počtem vyživovaných osob roste. Mění se však také výše celkového uhrazeného dluhu – s větším počtem vyživovaných osob celková výše uhrazených splátek za 5 let klesá. Dlužníci si tedy musí dávat pozor, aby vzhledem k vyživovaným osobám neuhradili méně než zákonem stanovených 30 % dluhů. Pokud by se tak dělo, insolvenční správce navrhně dlužníkovi, aby se vzdal části svého nezabavitelného minima anebo získal dar od nějaké osoby.

Př. 3.2 – Svobodná žena s čistým měsíčním příjmem 12 000 Kč pro rok 2013 a 2014

2013		2014	
Měsíční splátka pro oddlužení	3.957 Kč	Měsíční splátka pro oddlužení	3.874 Kč
Mzda k výplatě	8.043 Kč	Mzda k výplatě	8.126 Kč
Celková výše splátek za 5 let	237.420 Kč	Celková výše splátek za 5 let	232.440 Kč

V příkladu 3.2 je poukázáno, jak se při změně nezabavitelného minima v následujícím roce (2014) změní částka k výplatě a celková výše splátek za 5 let. Vlivem této změny by mohlo dojít k již výše zmíněnému problému s nesplněním zákonné hranice. I v tomto případě může insolvenční správce navrhnout dlužníkovi, aby se vzdal části svého nezabavitelného minima ve prospěch splátek nebo získal dar.

3.5 Ekonomický dopad oddlužení na dlužníka

Lidé si často dopřávají životní standard, který si nemohou finančně dovolit. Nakupují luxusní věci, nové televize, mobilní telefony, počítače a drahé potraviny. Na to vše si různě půjčují. Mnohdy však nastane problém, že své dluhy nejsou schopni hradit a ty se pak zvětšují o narůstající penále a úroky z prodlení. Většinou se o svých potížích nesvěří ani rodině, protože se stydí, a snaží se to vyřešit svépomocí. Toho využívají nebankovní instituce se svými rychlými půjčkami bez doložení příjmů. Ty však bývají při vymáhání svých pohledávek nejvíce dotěrné a neodbytné (např. prostřednictvím telefonu, e-mailu, osobní návštěvy a jiné formy psychického nátlaku). Východiskem pak již zůstává požádat o pomoc společnosti zabývající se oddlužením a podat návrh na oddlužení.

Cílem oddlužení je maximální uspokojení věřitelů. Nejčastěji, jak vyplývá ze statistik, je oddlužení provedeno pomocí splátkového kalendáře, přičemž dlužníkovi zbude k přežití pouze nezabavitelné minimum. Všechny mimořádné příjmy v podobě dědictví a darů je dlužník povinen přiznat insolvenčnímu správci a nezatajovat je. Ten je pak použije na úhradu mimořádných splátek pro věřitele. Dlužníci, kterým je oddlužení schváleno, se ocitají v poměrně těžké etapě svého života trvající 5 let, po nichž začínají s „čistým štítem od začátku“.

Ekonomický dopad oddlužení na dlužníka je značný. Pro dlužníka není lehké vyžít jenom s minimem. Nejhorší případ pak je, kdy oddlužovaná osoba má nezaměstnanou manželku a nezaopatřené děti, kteří jsou závislí právě na příjmu dlužníka. Dlužník si v tomto případě musí dávat pozor, aby vzhledem k vyživovaným osobám uhradil alespoň 30 % svých dluhů. Přitom stačí, aby se na začátku roku zvýšila nezabavitelná částka, a dlužník se může dostat pod zákonnou hranici. Obdobná situace může nastat, pokud se dlužník ožení či se mu narodí dítě. Jediným řešením je vzdát se části svého nezabavitelného minima ve prospěch splátek anebo najít dárce v okruhu svých známých, jenž se zaváže k pravidelnému daru.

Toto pětileté období má působit jako ponaučení pro dlužníky. Člověk by se během této doby měl naučit šetřit a tvořit si rozpočet, kde zohlední všechny své příjmy a výdaje. Největším přínosem by však mělo být, že se dlužník naučí hospodařit s tím, co má a neměl by si příjmy uměle navyšovat pomocí půjček či nákupem na kreditní karty.

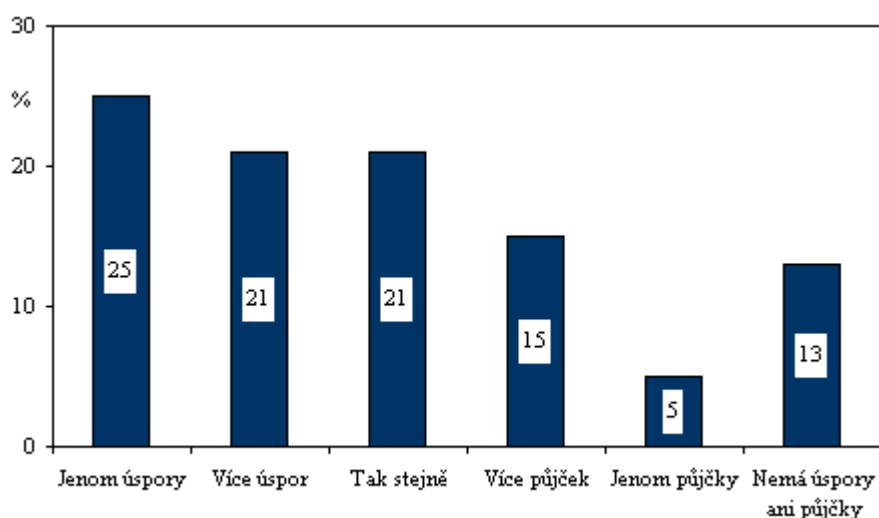
Po těchto 5 letech může dlužník v případě, že uhradil alespoň 30 % ze svých dluhů, požádat soud o oproštění od zbytku svých dluhů. Nepoctivým praktikám (např. podvody s oddlužením) soud předchází tak, že osvobození po dobu 3 let lze vzít zpět. Dalším

způsobem zajištění je, že informace o dlužníkovi se uchovávají po dobu 5 let, teprve poté jsou údaje zpřístupněny.

V roce 2013 společnost STEM provedla průzkum, jak hospodaří české domácnosti. Výsledkem daného průzkumu bylo, že domácnosti se čím dál více učí šetřit. Potěšující zprávou je, že se i přesto nezvyšuje počet domácností, které žijí od „výplaty k výplatě“. Z výsledků společnosti STEM vyplývá: „Skoro 90 % lidí tvrdí, že všechna vydání doma zvažují a plánují, čtyři pětiny rodin šetří a odepírají si zbytečnosti a jen necelá pětina rodin žije podle zásady „Když máme peníze, utrácíme, když dojdou, tak se uskromníme“.“¹² Pokud bychom dané výsledky srovnali s předchozími roky, dá se říct, že dochází ke zlepšení finanční gramotnosti domácností.

Z jiného průzkumu na téma „Jak hospodaří české domácnosti“ vzešlo, že téměř 46 % domácností má více úspor než půjček. A pouze 20 % domácností má převážně nebo jenom půjčky. Tento výsledek je také uspokojující a vypovídá o tom, že si lidé uvědomují důležitost úspor a myslí na budoucnost.

Obrázek 3.1 – Vyhodnocení úspor a půjček občanů

Zdroj: STEM, Trendy 1/2013, 1119 respondentů starších 18 let

¹² STEM. *Jak hospodaří české domácnosti*. [online]. [28.12.2013]. Dostupné z: <http://stem.cz/clanek/2708>

4 Analýza ekonomické situace dlužníků v oddlužení

Tato kapitola se zaměřuje na praktickou analýzu oddlužení. V první části je vyhodnoceno oddlužení v České republice za rok 2012. Pro vyhodnocení analýzy je využito 85 náhodně vybraných dlužníků. Jedná se o dlužníky, kteří vstoupili do oddlužení v průběhu roku 2012. Informace o nich jsou veřejně přístupné v insolvenčním rejstříku. Dlužníci pocházejí z Moravskoslezského kraje a jsou evidováni u Krajského soudu v Ostravě. Získané údaje jsou porovnány s informacemi zveřejněnými na webových stránkách Poradny při finanční tísni, o. p. s.. K porovnání jsou využity údaje zveřejněné ve výroční zprávě za rok 2012, protože k datu vytvoření diplomové práce ještě nebyly aktuální údaje k dispozici.

Druhá část kapitoly je zaměřena na ekonomický dopad oddlužení na dlužníky, který je zachycen pomocí dvou příkladů řešení skutečného oddlužení. Je zde poukázán odlišný průběh řízení u každého z nich.

4.1 Vyhodnocení informací o dlužnících (dotazník)

Dotazník se skládá z 8 otázek a bylo dotazováno 85 respondentů. Všechny informace jsou veřejně přístupné v insolvenčním rejstříku pod spisovou značkou dlužníků. Spisová značka je originální pro každý subjekt a slouží k identifikaci jednotlivých dlužníků. Z této značky se dá rozeznat, pod jaký krajský soud dlužník patří, soudce řešící případ, pořadí insolvence v daném roce a rok, v němž došlo k zahájení insolvenčního řízení. Jedinou podmínkou při výběru respondentů bylo povolené oddlužení během roku 2012 a jejich seznam je připojen v příloze (viz Příloha č. 4 – Seznam spisových značek pro účely vyhodnocení dotazníku).

Cílem vyhodnocení je poukázat na vliv vybraných ukazatelů na zadluženost a porovnat je s celorepublikovým trendem prostřednictvím dosažených výsledků Poradny při finanční tísni.

4.1.1 Poradna při finanční tísni, o. p. s.

Poradna při finanční tísni (dále jen „Poradna“) je nezisková, obecně prospěšná organizace. Byla založena v roce 2007. Mezi zakladatele řadíme Českou spořitelnu, a. s. a Sdružení českých spotřebitelů, o. s.. Pobočky lze nalézt téměř po celé České republice. Můžeme je navštívit mimo jiné v Praze, Ostravě, Ústí nad Labem, Liberci a v dalších městech. Za rok

2012 využilo služeb Poradny okolo 11 000 klientů. Jako prvotní kontakt s Poradnou lidé využívají nejčastěji telefonní linku, a to zejména v pondělí, kdy je hovor zdarma.

Poradna se zaměřuje obzvláště na poskytování služeb v oblasti prevence před vznikem tíživé finanční situace a platební neschopnosti. Další náplní činnosti Poradny je podpora spotřebitelů při řešení následků spojených se vznikem platební neschopnosti. V roce 2012 Poradna poskytovala:

- poradenství – prostřednictvím telefonní linky, osobně na pobočkách, přes webový formulář na oficiálních internetových stránkách, e-mailem či písemně,
- preventivní přednášky – např. pro školy, úřady práce, azylové domy a další.

Všechny služby jsou poskytovány bezplatně. Poradna je řízena Správní radou a Dozorčí radou. Správní rada dohlíží na zachování účelu, k němuž byla založena. Dozorčí rada má na starosti správnost účetní závěrky a dbá na to, aby činnost Poradny byla v souladu se zakládací listinou a českou legislativou.

4.1.2 Hodnotící kritéria

Dotazník se skládá z 8 otázek sestavených tak, aby se odpovědi dali dohledat v insolvenčním spise u každého dlužníka. Průzkum se sestává ze základních otázek sloužících k přesnější identifikaci dlužníka a doplňujících otázek, které upřesňují každého dlužníka zvlášť.

Hodnotící kritéria jsou:

1. Věk dlužníka
2. Pohlaví
3. Rodinný stav
4. Vyživované osoby
5. Průměrná výše celkového dluhu
6. Výše čistého měsíčního příjmu, který má dlužník k dispozici
7. Počet věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení
8. Dar a jeho výše

4.1.3 Vyhodnocení dotazníků

Dotazník je aplikován na 85 mnou náhodně vybraných respondentů. Pro větší přehlednost jsou zjištěné údaje převedeny do grafické podoby a poté jsou srovnány s údaji Poradny při finanční tísni za rok 2012.

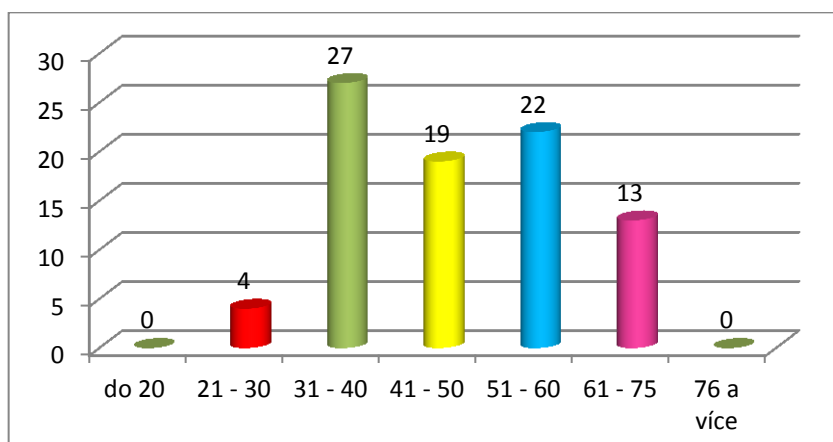
V některých případech došlo k rozdílu mezi mnou provedeným výzkumem a výsledky Poradny. Tento nesoulad může být zapříčiněn tím, že jsem se ve své diplomové práci zaměřila pouze na dlužníky z Moravskoslezského kraje, kteří jsou vedeni pod Krajským soudem v Ostravě. Zatímco Poradna se zpracovává informace o dlužnících z celé republiky. Vzorek, se kterým Poradna pracuje ve Výroční zprávě za rok 2012, je téměř 11 000 osob.

Věk dlužníka

Prvním údajem, který jsem srovnávala, byl věk dlužníků. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že pouze 5 % dlužníků bylo ve věku od 21 do 30 let. Nejpočetnější skupinou řešící své závazky jsou osoby v rozmezí 31 – 40 let, která je zastoupena 32 % osob. Tento vývoj je zcela očekávatelný. Lze totiž předpokládat, že se jedná o osoby, které osamostatnění od rodičů vyřešili půjčkami „do začátku“, ty pak nebyli schopni hradit a dostali se do úpadku.

Zajímavé je, že další nejpočetnější skupinou jsou osoby v intervalu 51 – 60 let. Je možné, že se jedná o důsledek toho, kdy řada osob ve starším věku nevychází se svým příjmem, a proto si berou různé půjčky nebo nakupují věci prostřednictvím splátkových společností. Lidé v tomto věku hůře získávají zaměstnání, což může být také důvodem toho, že si nevystačí se příjmy a uchylují se k půjčkám. Také se často jedná o osoby pomáhající tímto způsobem svým nesamostatným potomkům. Ve většině případů mezi rodiči a dětmi existuje pouze ústní smlouva, na kterou se rodiče spoléhají. Mnohdy však splácení půjček zůstává jenom na nich a oni se dostávají do svízelné finanční situace.

Graf 4.1 - Věková struktura

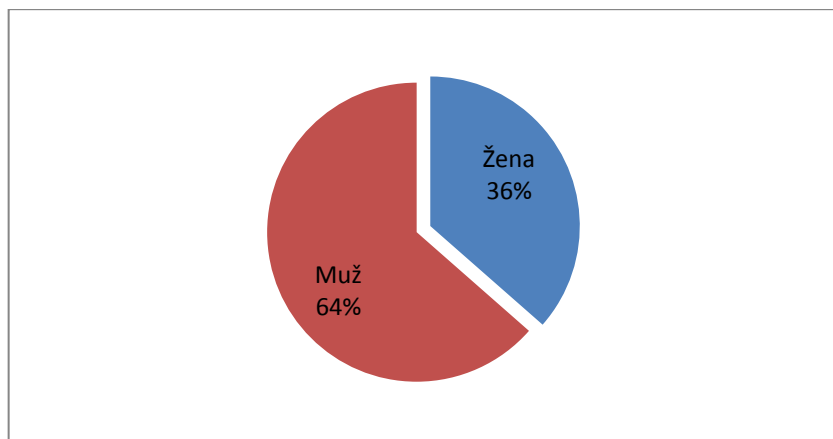
Zdroj: Vlastní zpracování

Při srovnání s údaji z Poradny jsou výsledky téměř totožné. I zde jsou nejvíce zastoupenou skupinou obyvatelé v produktivním věku 31 – 40 let (30,4 %), kteří finančně zajišťují své rodiny. Na druhém místě se pak umístila skupina 41 – 50 let (24,2 %) a poté teprve skupina 51 – 60 let (16,5 %). Ve výsledcích Poradny jsou zastoupeny také obyvatelé ve věku do 20 let (0,4 %) a nad 76 let (0,8 %). Nejedná se sice o vysoké čísla, ale i přesto je překvapující, jak mladí a naopak staří lidé se ocitají ve finanční tísní a musí svou situaci řešit pomocí oddlužení.

Pohlaví

Z analýzy pohlaví dlužníků vyplývá, že nejčastějšími dlužníky jsou muži. Ženy jsou zastoupeny téměř poloviční menšinou (36 %).

Graf 4.2 - Pohlaví

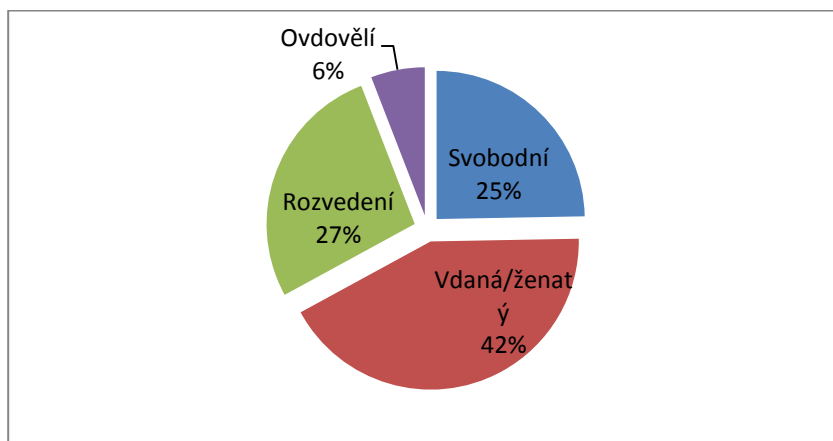
Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků Poradny vzešlo, že poměr mezi dlužníky je téměř vyrovnaný. Mužů – dlužníků je okolo 45 % a žen – dlužnic okolo 55 %. Oproti výsledkům z roku 2011 nedošlo k zásadním změnám – muži – 46 %, ženy – 54 %.

Rodinný stav

Dalším zkoumaným údajem byl rodinný stav dlužníků. Z mého výzkumu vyplynulo, že celkem 42 % dotázaných bylo vdaných či ženatých, 27 % rozvedených, 25 % svobodných a 6 % bylo ovdovělých.

Graf 4.3 - Rodinný stav

Zdroj: Vlastní zpracování

V minulých letech (až do roku 2011) byl graf Poradny rozdělen pouze do 3 kategorií. Z daného usuzuji, že zřejmě v minulých letech nebyl úpadek prohlášen na žádnou ovdovělou osobu, nebo se přiřadili do skupiny svobodných.

Od roku 2012 začali evidovat také kategorii „ovdovělí“. Naše výsledky se téměř shodují – nejvíce dlužníků bylo vdaných či ženatých (38 %). Rozvedených bylo 30 %, svobodných 27 % a ovdovělých pouze 5 %.

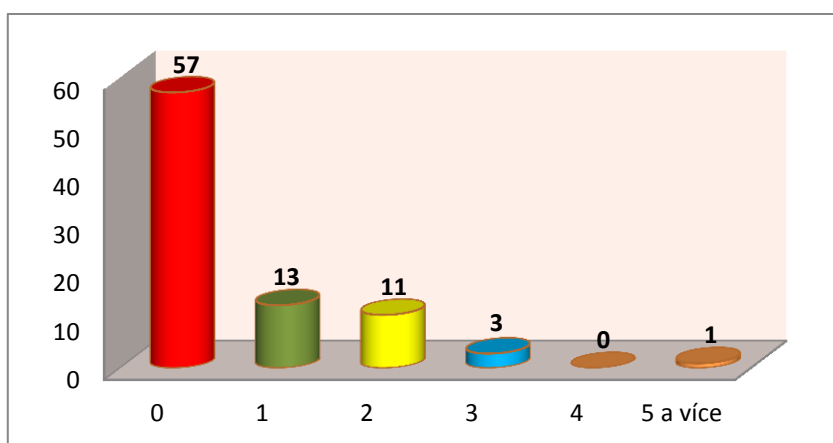
Právní úprava oddlužení pro vdané/ženaté dlužníky je institut společného oddlužení manželů. Od roku 2014 to znamená, že manželé mohou podat insolvenční návrh společně. Musí však splňovat podmínku, že ke dni doručení insolvenčního návrhu insolvenčnímu soudu jsou stále sezdáni.

Vyživované osoby

S rodinným stavem úzce souvisí další analyzovaný faktor – počet vyživovaných osob. Z analýzy vyplývá, že většina dlužníků nemá žádné vyživované osoby – celkem 57 dlužníků (viz Graf 4.4 – Počet vyživovaných osob). Pouze jedna osoba ze zkoumaného vzorku má 5 vyživovaných osob. Pro tuto rodinu však musí být oddlužení finančně i psychicky náročné. Insolvenční správce musí u tohoto dlužníka „ohlídat“, aby vzhledem k vyživovaným osobám (5 dětí a manželka) uhradil za 5 let minimálně 30 % ze svého dluhu. Řešením problému by bylo, pokud by se rodina vzdala části svého nezabavitelného minima ve prospěch splátek v rámci splátkového kalendáře.

Ve výroční zprávě Poradny jsem informace o počtu vyživovaných osob u dlužníků nenalezla.

Graf 4.4 - Počet vyživovaných osob

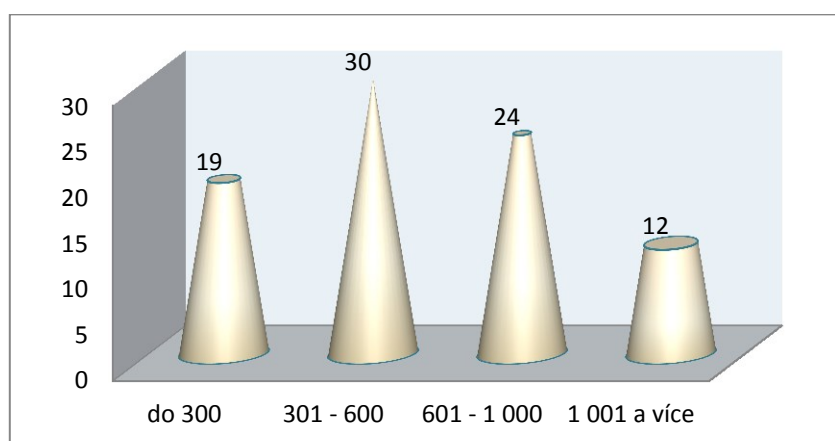
Zdroj: Vlastní zpracování

Průměrná výše celkového dluhu

Další posuzovanou kategorií je průměrná výše celkového dluhu. Všechny přihlášené pohledávky u dlužníků jsem sečetla a zjistila tak jejich celkovou výši dluhu. Dlužníky jsem roztrídila do 4 kategorií, které jsou pro větší srovnatelnost shodné s kategoriemi Poradny.

Průměrná výše dluhu se pohybuje okolo 618 431,94 Kč. Nejvíce dlužníků bylo v intervalu od 301 – 600 tis. Kč – 35 % dlužníků. V rozmezí od 601 – 1 000 tis. Kč se nachází 28 % osob. Do dalšího rozpětí do 300 tis. Kč spadá 22 % a v poslední kategorii 1 001 tis. a více korun se usídlilo 14 % dlužníků. Největší částkou ve vybraném vzorku, kterou dlužník bude muset splácet, je dluh 1 954 733,17 Kč.

Graf 4.5 - Průměrná výše dluhu

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky Poradny se od mých odlišují. Nejvíce dlužníků se umístilo v kategorii do 300 tis. Kč – 43 % dlužníků, v intervalu 301 – 600 tis. Kč se objevilo 27 % dlužníků. Od 601 do 1 000 tis. Kč si půjčilo 16 % dlužníků a v poslední skupině nad 1 000 tis. Kč bylo 14 % dlužníků.

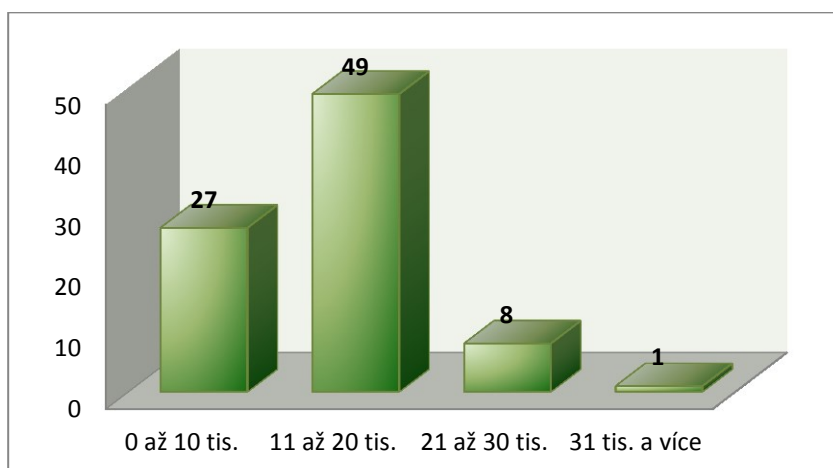
Poradna od roku 2011 zaznamenala značný nárůst v kategorii do 300 tis. Kč. V roce 2011 bylo nejvíce zastoupenou kategorií rozmezí 301 – 600 tis. Kč – 36 % dlužníků. V rozpětí do 300 tis. Kč se umístilo „pouze“ 32 % dlužníků. Tento jev může být důsledkem toho, že dlužníci začínají řešit své závazky dříve, než se rozrostou o penále a úroky z prodlení.

Poradna ve své Výroční zprávě ještě v souvislosti s výší dluhu udělala průzkum mezi svými klienty ohledně sektoru, ve kterém si dlužníci půjčují peníze. Pouze v bankovním sektoru si půjčuje 22 % dlužníků, u nebankovních institucí 23 % osob a 55 % osob využívá jak bankovní, tak nebankovní sektor.

Výše čistého měsíčního příjmu

S výší dluhu souvisí výše měsíčního příjmu, který má dlužník pravidelně k dispozici. Na základě úrovně zadluženosti a výše příjmu dlužník zjistí, zda splňuje podmínku oddlužení a soud výše příjmu ovlivní při rozhodování o povolení oddlužení. Průměrná mzda v roce 2012 dosáhla částky 25 101 Kč. Klienti, kteří žádají o oddlužení, ve většině případů průměrné mzdy nedosahují. Převažují tedy klienti, kteří mají podprůměrnou mzdu a patří do 1. nebo 2. skupiny. Druhá skupina je zároveň nejpočetnější, patří do ní 58 % dlužníků. Zajímavé je, že 32 % dlužníků – tj. 27 osob – se zařadilo do kategorie od 0 do 10 tis. Kč (viz Graf č. 4.6 – Výše čistého měsíčního příjmu).

Graf 4.6 - Výše čistého měsíčního příjmu

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro srovnatelnost jsem dlužníky roztřídila do stejných intervalů, které použila Poradna ve své výroční zprávě. Analýza Poradny se téměř shodovala s mými výsledky. V rozmezí 0 - 10 tis. Kč se vyskytuje 31 % dlužníků, v intervalu 11 – 20 tis. Kč pak 61 % osob a ve třetí kategorii 21 – 30 tis. Kč se umístilo 8 % dlužníků. Pouze 1 % osob má příjem větší než 31 tisíc korun.

Ve výroční zprávě Poradny byly uvedeny nejčastější důvody platební neschopnosti, které jsou velmi pestré. Jako nejčastější důvody, proč lidé nebyli schopni hradit své závazky, uvádí ztrátu zaměstnání, trvalé snížení příjmů nebo naivitu při sjednávání smluv a půjčování si peněz. Často také lidé uvádí jako důvod rozvod nebo rozchod s partnerem, což má za následek snížení příjmů rodiny či jednotlivce. Necelých 50 % klientů Poradny prozradilo, že nezná důvod svých problémů s placením závazků a že zřejmě jde o „přecenění svých sil a o příliš velkou pluralitu závazků“. Tyto důvody lze přičíst na vrub nízkému finančnímu vzdělání, čemuž se částečně v dnešní době snaží zabránit i na základních školách, kde jsou zavedeny speciální předměty s vazbou finanční gramotnost.

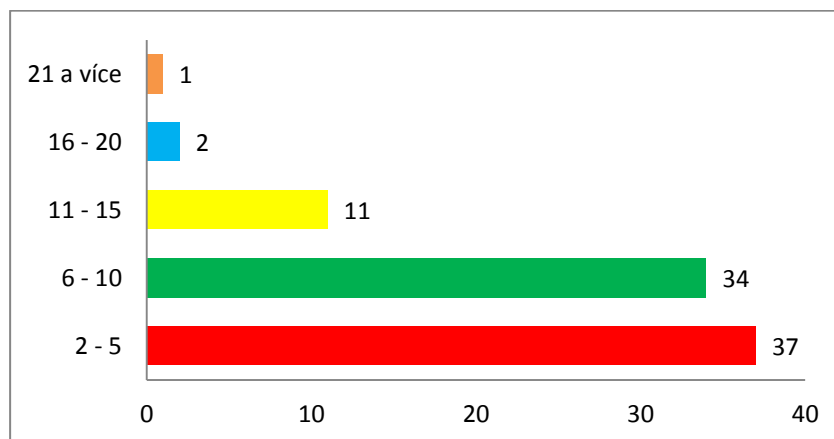
Přihlášení věřitelé

Další nosnou informací byl počet věřitelů, kteří se do insolvenčního řízení přihlásili. Pro větší přehlednost jsem je roztřídila do 5 kategorií. V průměru mají vybraní dlužníci závazky vůči 7 věřitelům. V první kategorii jsou dlužníci, kteří mají 2 – 5 věřitelů. Tato skupina začíná až od dvou věřitelů, protože jedním z hlavních znaků předlužení je mnohost věřitelů. Dle výsledků průzkumu se zde zařadilo 44 % dlužníků, což je 37 osob. Ale pouze 5 osob z tohoto počtu mělo 2 věřitele. V rozmezí 6 – 10 věřitelů se umístilo 40 % dlužníků.

Do třetí skupiny 11 – 15 věřitelů patří 13 % dlužníků. Nejméně osob patří do poslední kategorie 21 a více věřitelů, do které se podle mého průzkumu řadí pouze 1 dlužník, jenž bude splácet své závazky vůči 22 nezajištěným věřitelům.

Poradna ve své výroční zprávě neuvádí počty věřitelů, a proto dané kritérium nelze porovnat.

Graf 4.7 - Počet přihlášených věřitelů

Zdroj: Vlastní zpracování

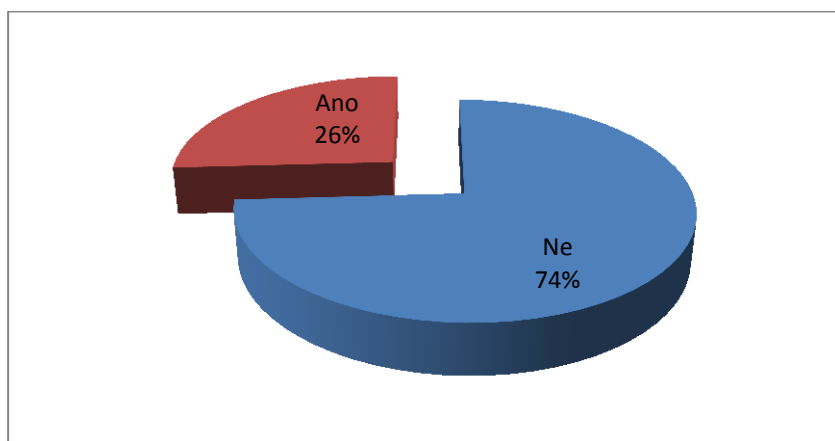
Dar a jeho výše

Následující kritérium posuzuje dlužníky, kteří pravidelně dostávají dar od jiné osoby, ať už od své rodiny, přátel či známých. Dar dlužníci dostávají, pokud mají nízký příjem nebo vzhledem k vyživovaným osobám a díky nim zvyšující se nezabavitelné částce. Dlužníci by pak nebyli schopni ze svých příjmů uhradit za 5 let splácení minimálně 30 % ze svých dluhů, což je základní podmínka oddlužení. K dosažení této 30% hranice dlužníkovi pomáhá právě dar. Dar se poskytuje na základě darovací smlouvy, která je povinnou přílohou k insolvenčnímu návrhu. V této smlouvě se dárce zavazuje hradit pravidelně finanční pomoc ve většině případů na účet insolvenčního správce. Dalo by se říci, že hrazení darů by mělo probíhat pravidelně a bez problémů. V praxi však často bývá darovací smlouva fiktivní a dlužníci stejně poskytují peníze ze svého nezabavitelného minima. Mnohdy se proto ocitnou v prodlení v hrazení daru a insolvenční správce musí pak danou situaci řešit. Poskytování darů není nijak právně upraveno, a proto nikdo později jejich dodržování striktně nekontroluje. Insolvenční správce sice ve své konečné zprávě uvádí výši a hrazení daru, ale pokud dlužník má na konci oddlužení splněnou podmínku uhrazení minimálně 30 %

ze svých dluhů, insolvenční soud se nezaplacenými dary nezabývá a dlužníka i tak osvobodí od zbytku jeho dluhů.

Z celkového počtu 85 dlužníků jich 22 pobírá dar (viz Graf 4.8 – Dlužníci pobírající dar). U těchto dlužníků jsem dále zkoumala, v jaké výši pravidelné finanční prostředky obdrží.

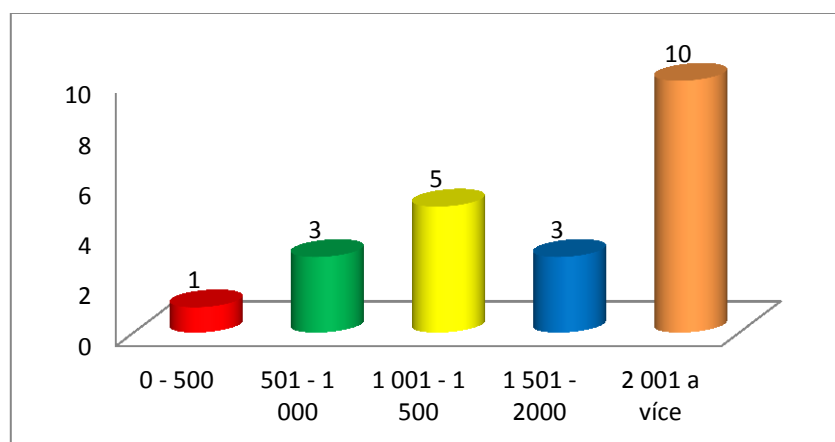
Graf 4.8 - Dlužníci pobírající dar

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše získaných darů jsem rozdělila do 5 kategorií. Dar do 500 Kč pobírá pouze 1 dlužník, dar od 501 Kč do 1 000 Kč pobírají 3 dlužníci. V intervalu 1 001 – 1 500 Kč se vyskytuje 5 dlužníků, v rozmezí 1 501 – 2 000 Kč pak 3 dlužníci. Nejvíce dlužníků se řadí do posledního intervalu 2 001 Kč a výše, patří zde 10 osob. Nejvyšší dar, který dlužníci ve vybraném vzorku pobírají, jsou 4 000 Kč.

Graf 4.9 - Výše daru

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě výsledků analýzy můžeme vyhodnotit, že nejtypičtějším dlužníkem je ženatý muž ve věku 31 – 40 let, který nemá děti. Dluží okolo 301 – 600 tis. Kč, a to 2 – 5 věřitelům. Výše jeho příjmu se pohybuje v rozmezí 11 – 20 tis. Kč.

Dále z dotazníku je zřejmé, že dlužníci nejsou dostatečně seznámeni, jak správně hospodařit se svými financemi. Lidé si netvoří finanční rozpočet a netvoří rezervy na „horší časy“. Místo toho, aby si na věci ušetřili, kupují si je na splátky a pak se dostávají do tzv. „dluhové pasti“. Skoro 50 % klientů Poradny při finanční tísni jako důvod svých finančních problémů uvedlo přecenění svých finančních možností a neznalost. Dlužníci se neorientují v základních pojmech týkajících se financí a půjček. Často si před podpisem smlouvy o půjčce ani nepřečtou, co vlastně podepisují. Teprve při hrazení půjčky si uvědomí skutečnou výši splátky. Tento fakt bych přiřadila na vrub nízké finanční gramotnosti.

Doporučení pro dlužníky je jednoduché – přečíst si celou smlouvu, kterou podepisují, a při jakýchkoli nejasnostech se ptát a informovat. Důležité také je vytvořit si rozpočet, aby lidé zjistili, zda vůbec na splácení půjček mají dostatečné finanční prostředky.

4.2 Případové studie

Případové studie slouží k tomu, abych názorně předvedla, jaké sociální a ekonomické dopady má oddlužení na dlužníka. Vybrala jsem dlužníky s různými způsoby oddlužení. Prvnímu dlužníkovi bylo schváleno oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, což je méně častý případ. Druhý dlužník má schváleno oddlužení tím častějším způsobem, tedy pomocí splátkového kalendáře.

4.2.1 Dlužnice dle spisové značky KSOS 25 INS 7033/2011

První případová studie představuje dlužnici, které bylo schváleno oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Dlužnice podala 26. dubna 2011 ke Krajskému soudu v Ostravě insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, ve kterém sama navrhla způsob oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Dlužnice je do 18. března 2012 na mateřské dovolené, což dokládá oznámením z Úřadu práce. Zároveň má uzavřenou smlouvu ve Vítkovické nemocnici a dohodu o provedení práce s MUDr. Andreou Zástěrovou, u které pracuje jako lékařka.

Dlužnice sdělila, že má závazky vůči 3 věřitelům v celkové výši 7 613 618,50 Kč. Celková výše jejich příjmů je okolo 15 800 Kč a skládá se z mateřského příspěvku – 7 600 Kč, mzdy z dohod – 8 200 Kč. Dlužnice je vdaná a má 1 dítě. Dále v insolvenčním

návrhu uvedla, že má ve svém výlučném vlastnictví nemovitost č. p. 748 na pozemku par. č. 3944 a pozemku par. č. 3945 v katastrálním území Horní Těrlicko, obec Těrlicko, vše zapsáno na LV 1295. Při stanovení ceny nemovitosti insolvenční správkyňe vycházela ze znaleckého posudku Ing. Jaromíra Ptáčka, který rodinný dům ocenil na 5 600 000 Kč. Dlužnice bydlí v rodinném domě svého manžela v Ostravě – Hrabůvce, který je vybaven obvyklým zařízením. Má zřízené stavební a životní spoření, ze kterých si může vybrat určitou hotovost.

Obrázek 4.1 - Majetková podstata

Zdroj: Marushka – Mapový aplikační server [online]. [12.2.2014]. Dostupné z: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=81F2A805&MarQParam0=240437833&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>

Do insolvenčního řízení se přihlásil pouze 1 věřitel, který uvedl, že dlužnice má vůči němu závazek ve výši 7 002 963,43 Kč. Jedná se o pohledávku zajištěného věřitele. Tato pohledávka vznikla ze smlouvy o úvěru na rodinný dům z roku 2007 na výši 6 500 000 Kč. Nemovitost je tedy zatížena zástavním právem. Dlužná částka byla navýšena o řádné úroky z nesplacené jistiny, úroky z prodlení z nesplacené jistiny a poplatky. Krajský soud v Ostravě určil jako insolvenčního správce Mgr. Kateřinu Siudovou. Poté, 9. května 2011, soud vydal usnesení o úpadku dlužnice, v němž povolil způsob řešení úpadku oddlužením. Od této doby běží věřitelům 30 denní lhůta pro přihlášení svých pohledávek. Pokud je pohledávka přihlášena po uplynutí dané lhůty, nebude k ní soud přihlížet a v insolvenčním řízení nebude uspokojena. Věřitelé jsou také povinni insolvenční správce sdělit, jaká zajišťovací práva budou uplatňovat. V usnesení zároveň soud určí datum schůze věřitelů. Vzhledem k majetku dlužnice soud rozhodl o oddlužení zpeněžením majetkové podstaty a to dražbou. Česká spořitelna jako jediný zajištěný věřitel, a současně jako jediný přihlášený věřitel, si stanovila podmínku, že pro účely dražby budou osloveny minimálně 3 společnosti zabývající

se dražbami. Další bodem podmínky bylo, že jednou z oslovených společností bude EURODRAŽBY.CZ, a. s.. Při porovnání všech nabídek Česká spořitelna akceptovala jako dražebníka společnost Ostravská aukční síň, s. r. o.. O nemovitost projeví zájem manželé Návratovi. Vzhledem k tomu, že manželé museli k financování koupě využít úvěru, byla s nimi sjednána nejdříve smlouva o budoucí kupní smlouvě a současně ke stejnému datu byla uzavřena nájemní smlouva, jelikož zájemci vyjádřili žádost o nemovitost se starat a pečovat i v období, kdy k ní ještě nemají vlastnická práva. Dne 22.1.2013 došlo k uzavření kupní smlouvy s kupci na výši 4 250 000 Kč. Čistý výtěžek zpeněžení, který byl vydán zajištěnému věřiteli, byl ve výši 4 086 407,84 Kč po odečtení všech výdajů a odměny insolvenčního správce, jenž se stanoví dle předpisu č. 313/2007 Sb., vyhláška o odměně insolvenčního správce, v platném znění. Odměna insolvenčního správce včetně DPH, protože správkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, byla vyčíslena na částku 99 308,16 Kč (viz Tabulka 4.1 – Odměna insolvenčního správce). Zajištěný věřitel byl uspokojen z 58,35 %.

Tabulka 4.1 - Odměna insolvenčního správce

Výtěžek zpeněžení	4 292 000 Kč
Náklady spojené se zpeněžením	
- Ověřování listin	109 Kč
- Cestovné Ostrava – Horní Těrlicko a zpět	2 127 Kč
- Náklady spojené s neúspěšným opakovaným vydražením nemovitosti, vč. aktuálního znaleckého posudku a náklady spojené se zprostředkováním prodeje nemovitosti provedené Ostravskou aukční síní	102 850 Kč
- Výpis z katastru nemovitostí	140 Kč
- Daň z nemovitosti	1 058 Kč
Odměna celkem	99 308,16 Kč
Odměna insolvenčního správce ve výši 2 %	82 072,86 Kč
+ DPH 21 %	17 235,30 Kč
K vydání zajištěnému věřiteli	4 086 407,84 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování s použitím dat ISIR – Insolvenční rejstřík. [online]. [12.2.2014].

Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/doc/dokument.PDF?id=6584051>

Poté, dne 31. 7. 2013, soud vyhověl žádosti dlužnice a osvobodil ji od zbytku dluhů. Zároveň byla insolvenční správce zproštěna své funkce. Po 29 měsících k datu 5. září 2013 bylo řízení a zápis v rejstříku ukončen.

U této případové studie pravděpodobně dlužnice neodhadla své finanční možnosti. Předpokládám, že úvěr dlužnice uzavřela v době, kdy pracovala na hlavní pracovní poměr ve Vítkovické nemocnici, jelikož smlouva o úvěru byla uzavřena v roce 2007. Později dlužnice nastoupila na mateřskou dovolenou a příjmy se jí rapidně snížily. V tomto případě se nejedná o nízkou finanční gramotnost jako tomu je u většiny případů, ale o přecenění svých finančních sil.

4.2.2 Dlužník dle spisové značky KSOS 36 INS 2418/2013

Druhá případová studie se týká častějšího způsobu oddlužení, a to prostřednictvím splátkového kalendáře.

Dlužník podal k 29. lednu 2013 insolvenční návrh spojený s návrhem na oddlužení, kde žádal o oddlužení plněním splátkového kalendáře. Dlužník pobírá rentu z titulu nemoci z povolání, již vyplácí společnost DIAMO, státní podnik, Odštěpný závod Odra, se sídlem Sírotčí 1145/7, Ostrava – Vítkovice. Dále dlužník dostává invalidní důchod a mzdu na základě pracovní smlouvy u zaměstnavatele Bartoň Partner, s. r. o.. Po dobu 5 let tedy bude pobírat částku 35 710 Kč měsíčně, což je 2 142 600 Kč za 5 let splácení (viz Tab. 4.2 – Jednotlivé příjmy dlužníka).

Tabulka 4.2 - Jednotlivé příjmy dlužníka

Firma vyplácející příjem	Druh příjmu	Výše příjmu v Kč/měsíčně
DIAMO, státní podnik,	Renta	20 605
Odštěpný závod Odra		
Česká správa sociálního zabezpečení	Invalidní důchod	9 305
Bartoň Partner, s. r. o.	Mzda	5 800
Celkem		35 710

Zdroj: Vlastní zpracování

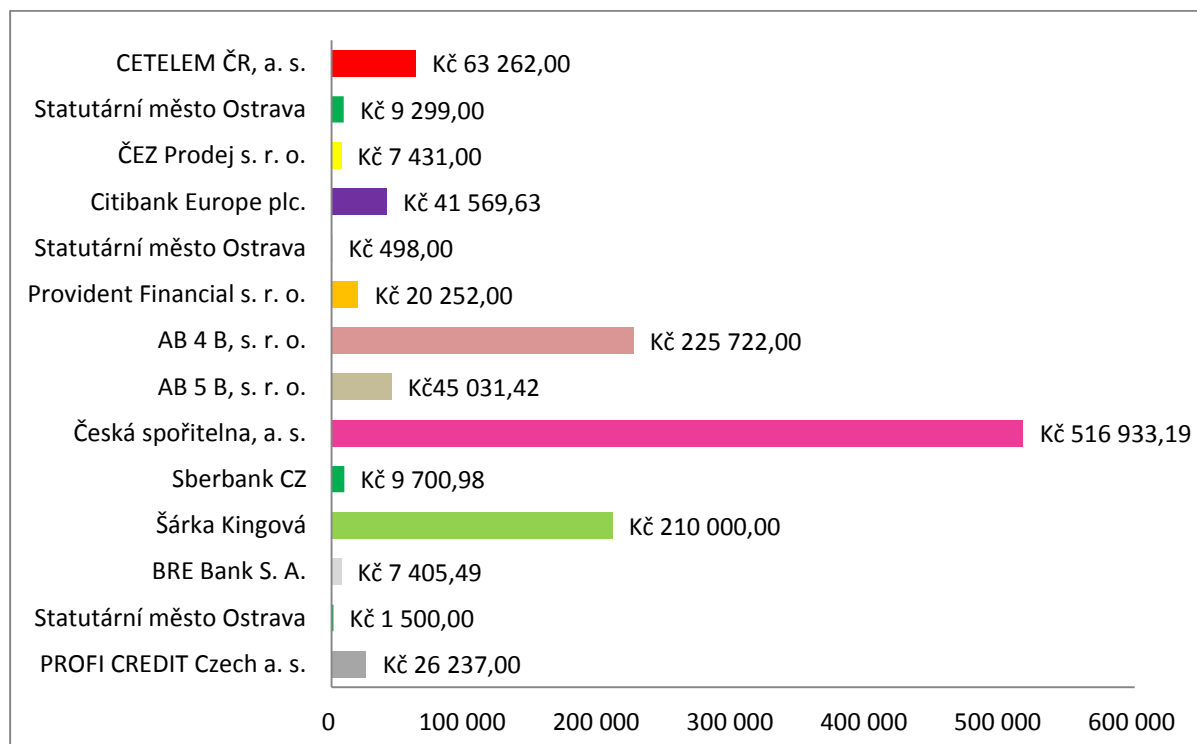
Dále dlužník v návrhu uvedl, že je rozvedený a nemá žádnou vyživovanou osobu. Dlužník bydlí v obecním bytě, který patří Statutárnímu městu Ostrava, a je zařízen obvyklým

vybavením. Žádný jiný majetek, jenž by mohl být použit na úhradu dluhů, dlužník nevlastní. Do úpadku se dostal vlivem dlouhodobé závislosti na hrách a sázkách (tzv. gamblérství). V roce 2012 byl z důvodu léčení se na 4 měsíce hospitalizován v Psychiatrické léčebně v Opavě, kam nyní dochází na kolektivní terapii ambulantně. Aby mohl zaplatit své dluhy ze sázek a zároveň mohl hrát dále, uzavřel úvěrové smlouvy, díky nimž je dnes v úpadku. V roce 2012 se pokusil o restrukturalizaci svých největších dluhů, ta však dopadla neúspěšně.

Dlužník v insolvenčním návrhu požádal o nižší splátky, než je zákonem stanovená hranice. Jako důvod uvedl, že i při nižších splátkách je schopen za 5 let splácení uhradit více než 50 % přihlášených pohledávek věřitelů. V zákoně je uvedeno, aby dlužník žádající o nižší než zákonem stanovené splátky uvedl také výši nižších splátek. Dlužník požadoval, aby měsíční splátky byly stanoveny na 20 000 Kč. Dlužníkovi by tedy zůstalo k úhradě svých závazků 15 710 Kč, což je o 6 613 Kč vyšší částka než nezabavitelné minimum.

Do insolvenčního řízení se přihlásilo 14 věřitelů, vůči nimž má dlužník závazky v celkové výši 1 184 842 Kč. Jednotlivé částky, které věřitelé přihlásili, jsou uvedeny v Tabulce 4.10 – Přehled jednotlivých pohledávek.

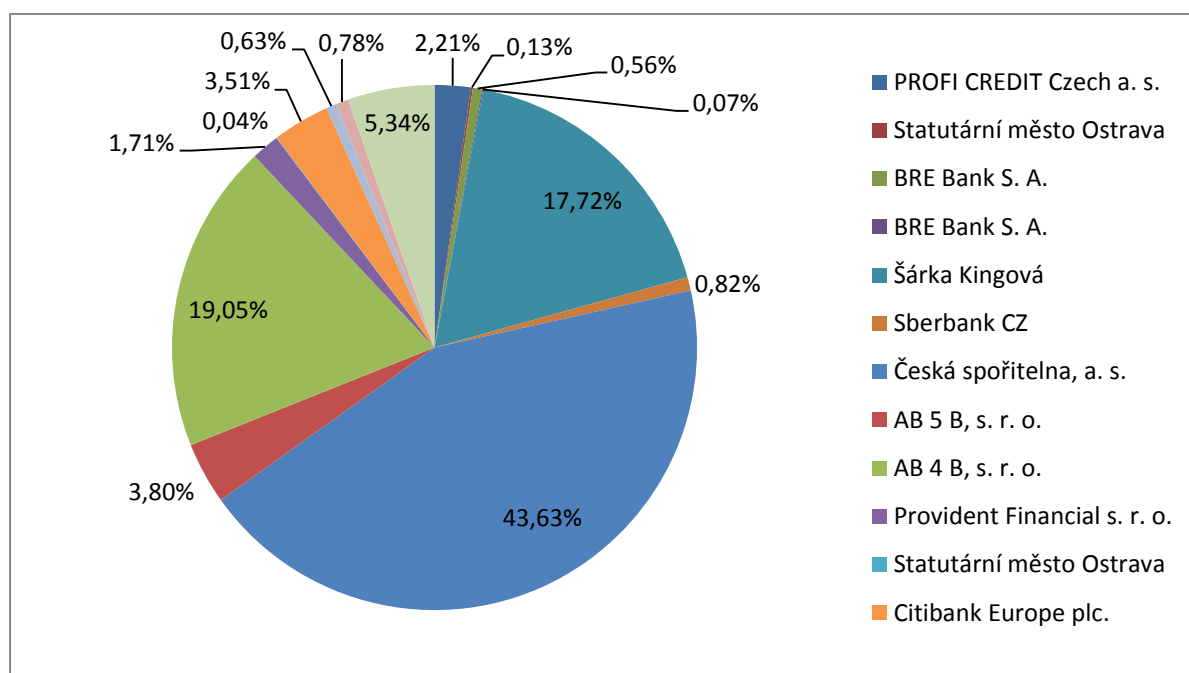
Graf 4.10 - Přehled jednotlivých pohledávek

Zdroj: Vlastní zpracování

Dne 18. února 2013 byla do funkce insolvenční správce ustanovena Mgr. Kateřina Siudová a společně bylo povoleno oddlužení dlužníka. Od této chvíle do insolvenčního řízení mohou věřitelé přihlašovat své pohledávky, pokud tak doposud neučinili, a běží jim 30 denní lhůta pro podání přihlášky. Dne 21. června 2013 soud schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře. Usnesení o schválení oddlužení ukládá plátcům mzdy, aby od doručení usnesení nevypláceli dlužníkovi mzdu, ale zasílali ji na účet insolvenčního správce, který ji rozdělí na nezabavitelnou a postižitelnou částku. Nezabavitelná částka se rozpočítá v poměru stanoveném soudem (viz Graf č. 4.11 – Poměr podílů uspokojení věřitelů z měsíční splátky dlužníka). První splátka byla stanovena na červenec roku 2013. V usnesení také soud z důvodu socializace vyhověl žádosti dlužníka o nižší než zákonem stanovené splátky. Tyto splátky stanovil ve výši 20 000 Kč.

Graf 4.11 - Poměr podílů uspokojení věřitelů z měsíční splátky dlužníka

Zdroj: Vlastní zpracování

V Příloze č. 5 – Zpráva o plnění oddlužení je zpracován průběh plnění oddlužení dlužníka, kde je patrné, jak byla měsíční splátka rozklíčována mezi věřitele. Nejprve je čistý příjem rozdělen na nezabavitelné minimum a postižitelnou částku. Ve většině případů toto rozdělení provádí plátcé mzdy. Pokud však má dlužník souběžně několik příjmů anebo mu příjem vyplácí instituce, která rozdělení neprovádí (např. Česká správa sociálního zabezpečení), jsou částky zaslány na účet insolvenčního správce a ten je poté rozklíčuje.

Od postižitelné částky se odečte odměna insolvenčního správce včetně DPH. Teprve zbytek částky se rozdělí mezi věřitele v poměru uvedeném v ustanovení (viz Graf č. 4.11 - Poměr podílů uspokojení věřitelů z měsíční splátky dlužníka). Dlužník dosahuje 100% plnění, jak přislíbil již v insolvenčním návrhu.

Vzhledem k původu dluhů a následnému léčení lze předpokládat, že by se dlužník z této situace mohl poučit a již si nepůjčovat peníze. Všechno však může ovlivnit jeho vůle nezačít znovu hrát a sázet. Po ukončení oddlužení si dlužník může vzhledem ke svým příjmům dokonce vytvořit finanční rezervu, kterou bude potřebovat např. na renovace v bytě. Pro dlužníka totiž bude v budoucnu téměř nemožné získat úvěr od bankovních a nebankovních institucí, jelikož ty nahlíží do Centrálního registru dlužníků, a tak tyto rezervy bude potřebovat. Lze očekávat, že dlužník bude v budoucnu ohledně svých financí obezřetnější a bude se chovat rozumně. V porovnání se situací před oddlužením bude dlužníkův život po ukončení oddlužení příjemnější, jelikož nebude sužován starostmi o splátky a intervencemi exekutorů či věřitelů. Jelikož se lze domnívat, že dlužník vzhledem ke svému dosavadnímu splácení uhradí za 5 let 100 % svých závazků, mohou být spokojeni také věřitelé.

Z výše uvedených případových studií je patrné, že oddlužení pro dlužníka je sociálně a finančně náročné. Musí se naučit žít s nezabavitelným minimem a netvořit při tom žádné dluhy. Z případových studií vzešlo, že do dluhů se mohou dostat také lidé s vysokoškolským vzděláním, nejen osoby s nižším vzděláním. Tato skutečnost lze vidět na případové studii dlužnice se spisovou značkou KSOS 25 INS 7033/2011, která přecenila své finanční možnosti, i když určité finanční podvědomí měla.

Pro dlužníka může být oddlužení o to horší, pokud je živitelem rodiny a celá rodina je na jeho příjmech existenčně závislá. Proto je důležité, aby se dlužník naučil správně tvořit rodinný rozpočet.

4.3 Rodinný rozpočet

Rodinný rozpočet potřebuje každá rodina bez ohledu na její finanční situaci. Rodinný rozpočet určí, jak správně spravovat své finance, aby rodina neutratila více, než vydělá. Správně sestavit takovýto rozpočet pomáhá celá řada poradců ve finančních poradnách. Lidé si však mohou načerpat informace z různých publikací či příruček. V sestavení rozpočtu není žádný problém. Komplikace nastávají až ve chvíli, kdy se mají lidé řídit omezenými

financemi a striktně dodržovat rozpočet, který si sami vytvořili. Samotný postup sestavení rozpočtu odborníci shrnují do 5 kroků.

1) Soupis všech čistých příjmů

Prvním krokem při sestavení rozpočtu je vytvoření seznamu všech příjmů domácnosti (mzdy, dávky, výživné, důchody, ...). Sepsáním a sečtením všech příjmů dostane rodina příjmovou stranu rozpočtu.

2) Soupis všech měsíčních příjmů

Ve druhém kroku je třeba shrnout všechny výdaje, na které jsou peníze vynaloženy. Výdaje se rozdělí na pevné a kolísající. Mezi pevné výdaje řadíme např. nájem, elektřinu, plyn, internet, telefony, hypotéky, splátky půjček, jízdné a další. Jedná se o výdaje, jejichž výše se nemění „z měsíce na měsíc“. Mezi položky kolísajících výdajů lze uvést nákup potravin a léků, oblečení a podobně. Tím zjistíme výdajovou stranu rozpočtu.

3) Určení, zda příjmy pokryjí výdaje

Po spočtení rozdílu mezi příjmy a výdaji zjistíme, zda domácnost vytváří dluhy anebo rezervy. Platí zlaté pravidlo bilance: „Přicházející peníze se musí vyrovnat odcházejícím.“

4) Přehodnocení příjmů a výdajů

V případě, že výdaje převyšují příjmy, je nutné nějakou nevýznamnou položku z výdajů vyškrtnout. Pokud je schodek větší, může rodina považovat o změně bydlení či např. výměně automobilu.

5) Aktualizace rozpočtu

Je třeba po čase svůj rozpočet přehodnotit a zaktualizovat jej. Záleží pouze na rodině, jak často bude rozpočet aktualizovat. Odborníci však doporučují obměnu každých 6 měsíců.

Pro větší názornost jsem vytvořila rodinný rozpočet před osobním bankrotem a po jeho vyhlášení. Jedná se o ženu – samoživitelku, která má dvě děti a obě studují. Výše jejího dluhu činí 500 000 Kč. Rodina bydlí v pronajatém bytě o velikosti 2+1.

V Tab. 4.3 – Rodinný rozpočet před osobním bankrotem je znázorněn dlužníkův rozpočet před vyhlášením osobního bankrotu. Mzda dlužnice je 14 500 Kč měsíčně. Dalšími příjmy rodiny jsou výživné na děti od bývalého manžela 2 000 Kč, příspěvky na děti od státu ve výši

1 400 Kč a příspěvek na bydlení od státu v částce 4 000 Kč. Celkové výdaje rodiny převyšují příjmy o 5 000 Kč. Aby byl dlužníkův rozpočet vyrovnaný, musí dlužnice ze svých výdajů nějakou položku snížit. Rozhodla se tedy platit o tuto částku menší splátky na půjčkách.

Tabulka 4.3 - Rodinný rozpočet před osobním bankrotem

Mzda dlužnice	14 500 Kč	Nájemné (vč. služeb)	12 000 Kč
Výživné na děti	3 000 Kč	Telefon	1 000 Kč
Přídavky na děti	1 400 Kč	Internet + televize	400 Kč
Příspěvek na bydlení	4 000 Kč	Doprava (měsíčníky)	1 500 Kč
		Jídlo	7 000 Kč
		Ostatní výdaje	1 000 Kč
		Měsíční splátky půjček	5 000 Kč
Celkové příjmy rodiny	22 900 Kč	Celkové výdaje rodiny	27 900 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 4.4 – Rodinný rozpočet po vyhlášení osobního bankrotu znázorňuje rozpočet stejné dlužnice, ale po vyhlášení osobního bankrotu. Dlužnice je v průběhu oddlužení plněním splátkového kalendáře. Celkový příjem rodiny i nadále činí 22 900 Kč. Procesu oddlužení však podléhá pouze mzda dlužnice, výživné a příspěvky od státu se do splátek nezahrnují.

Aby dlužnice zvládla měsíční splátky během oddlužení, musela snížit své výdaje. Dlužnice se přestěhovala do levnějšího bytu. Tímto krokem snížila výdaje natolik, že kromě výdajů na telefon již další položky zmenšovat nemusela. S ostatními výdaji se také musela uskromnit, jelikož jí na útratu zbyde pouze 856 Kč. Dalším možným řešením by byla varianta, kdy by dlužnice požádala své známé a někdo by jí poskytoval dar. V tomto případě by se dlužnice nemusela stěhovat.

Tabulka 4.4 - Rodinný rozpočet po vyhlášení osobního bankrotu

Mzda dlužnice	14 500 Kč	Nájemné (vč. služeb)	9 500 Kč
Výživné na děti	3 000 Kč	Telefon	500 Kč
Přídavky na děti	1 400 Kč	Internet + televize	400 Kč
Příspěvek na bydlení	4 000 Kč	Doprava (měsíčníky)	1 500 Kč
		Jídlo	7 000 Kč
		Ostatní výdaje	856 Kč
		Měsíční splátky při oddlužení	3 144 Kč
Celkové příjmy rodiny	22 900 Kč	Celkové výdaje rodiny	22 900 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Za 5 let splácení dlužnice zaplatí celkem 188 640 Kč, což je 37,73 % z celkových závazků. Dlužnice tedy splní podmínku oddlužení.

5 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vyhodnotit institut oddlužení a vymezit pojmy k tomu se vztahující a zároveň prakticky zhodnotit ekonomické důsledky na dlužníky. Dále bylo cílem práce tyto poznatky prakticky upotřebit prostřednictvím případových studií, kde byl taktéž popsán reálný průběh oddlužení. Cíl práce byl naplněn. Počet žádostí o osobní bankrot se každoročně zvyšuje. Právě proto se toto téma stává stále aktuálnější a mnoho lidí se o ně zajímá. Dlužníci, kteří si neumí se svými finančními problémy pomoci, mohou navštívit různá centra pomoci při finanční tísní, kde jim je navrženo řešení. I když oddlužení není jediná cesta, jak ze svých dluhů vyjít, chodí do poraden převážně lidé, jimž již nepomůže žádné jiné řešení.

V praktické části se práce zabývá analýzou ekonomického dopadu oddlužení na dlužníky a praktickou ukázkou průběhu oddlužení na případech z praxe. Údaje pro případové studie byly čerpány z veřejně dostupného seznamu insolvenčních spisů, který je dostupný na portále JUSTICE.CZ vedeném Ministerstvem spravedlnosti České republiky. Ze zkoumání případových studií a analyzování dotazníků vyplynulo, že existuje několik přístupů k oddlužení. Dlužníci se podle těchto postojů mohou rozdělit do dvou kategorií. První kategorií jsou dlužníci, kteří chtějí zaplatit ze svých dluhů co nejvíce. Tato kategorie je dle šetření v praktické části méně početná. Dlužníci považují své oddlužení za druhou šanci a snaží se věřitelům vyjít vstříc v maximální míře. Druhou, podle šetření početnější, kategorií jsou dlužníci, kteří se snaží zaplatit co nejméně ze svých dluhů, nejlépe pouze 30 % dluhů. Tito dlužníci hledají různé skulinky v zákoně, aby nezaplatili nic navíc. Různými způsoby si zkouší krátit příjmy (např. mohou část výplaty dostávat „bokem“) nebo navyšují počet vyživovaných osob (dětí začnou studovat, dlužníci se ožení či vdají a podobně). Z Výroční zprávy Porady při finanční tísní za rok 2012 vyplývá, že pouze 3 % oddlužení probíhá zpeněžením majetkové podstaty. Je to dáno tím, že lidé navrhující osobní bankrot zpravidla žádný svůj majetek nemají. Další částí praktického oddílu je analýza dotazníku. Pomocí šetření bylo zjištěno, že dlužníci se do své tíživé situace nejčastěji dostávají vinou tří základních problémů. *Prvním problémem* je nízká finanční gramotnost lidí. Nejčastěji se do finančních potíží dostávají dlužníci s nižším vzděláním, kteří si nedokáží vypočítat, kolik je půjčka bude nakonec stát a jaká bude výše měsíční splátky. *Druhým problémem* je fakt, že si lidé neumí sestavit svůj finanční rozpočet. Dlužníci nemají žádné zažité návyky, podle nichž by hospodařili se svými finančními prostředky. Jelikož si správně nesestaví

rozpočet, nemohou ani nic ušetřit. Pokud si pak chtějí něco dražšího koupit (například dovolenou, elektroniku a další) jsou nuceni si na to vypůjčit. Tím se mnohdy může rozpoutat tzv. dluhová spirála, kdy dlužník své dluhy hradí prostřednictvím dalších dluhů. *Třetím problémem* bývá „přecenění svých finančních sil“. Dlužníci momentálně mají dostatek finančních prostředků, takže si půjčky mohou dovolit a bez potíží je splácí. Poté ale při nepatrné změně jako je ztráta zaměstnání či odchod na mateřskou, se jejich příjmy sníží a finanční situace se může rapidně zhoršit.

Cílem této práce bylo taktéž specifikovat ekonomické důsledky oddlužení na dlužníky. V praktické části je uvedeno 5 kroků, jak správně sestavit rozpočet, pomocí kterého se může oddlužení vyvarovat. Daný postup může pomoci lidem správně sestavit rodinný rozpočet, aby výdajová strana nepřevyšovala příjmovou, a také je naučí lépe hospodařit s penězi. Lidé si uvědomí, jaké částky výdajů jsou pro ně důležité a naopak. Pokud jsou výdaje vyšší než příjmy, pak mají dlužníci možnost určité položky z výdajů vyškrtnout anebo je snížit. Příkladem takového snížení může být přestěhování se do levnějšího bytu, místo dopravy autem zvolit levnější městskou hromadnou dopravu a auto prodat a další. Tato nově naučená schopnost může dlužníkům pomoci při oddlužení, kdy musí vyžít pouze z nezabavitelného minima. Nezabavitelná částka je obnos, který dlužník každý měsíc během oddlužení získá pro úhradu svých výdajů.

Velikou výhodou oddlužení je, že se dlužník naučí hospodařit se svými finančními prostředky. Po skončení celého procesu se dlužník může začlenit do společenského života a začít od začátku bez dluhů. Pro mnohé dlužníky z této zkušenosti plyne ponaučení a nic podobného zažít nechtějí. Spousta klientů Poradny, jak vyplývá z jejich šetření, tvrdí, že jsou z dluhů „vyléčení“ po zbytek života. Nevýhodu v oddlužení lze spatřit v tom, že mnozí dlužníci se snaží zaplatit minimální zákonnou hranici svých dluhů. Věřitelům se mnohdy vrátí pouze 30 % z jejich pohledávek. Takže se může stát, že kamarád půjčí příteli v dobré víře peníze a vrátí se mu pouze 1/3 z výpůjčky.

Diplomová práce má předpoklad stát se praktickou příručkou pro osoby, které nad oddlužením uvažují a ty, které potřebují se svou stávající finanční situací poradit. Diplomová práce jim může pomoci najít řešení a osvětlit jim základní problematiku osobních bankrotů. Zároveň si na praktických příkladech mohou schválené oddlužení představit v praxi a zjistit, co všechno oddlužení obnáší.

Seznam použité literatury

Monografie, článek v odborném časopise, sborník z konference

- [1] BOULOVÁ, Hana. Víme, jaké jsou základní principy oddlužení?. *Právo a rodina*. 2011, č. 10, s. 12 - 15. ISSN 1212-866X.
- [2] BŘEZINOVÁ, Hana. *Ekonomické aspekty insolvenčního zákona*. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7273-159-6.
- [3] FRÖHLICHOVÁ, Edita. *Osobní bankrot a jeho ekonomický dopad na dlužníka*. Ostrava, 2012. Diplomová práce. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Fakulta ekonomická, Katedra účetnictví a daně
- [4] HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. Praha: C. H. Beck, 2013. 262 s. ISBN 978-80-7400-459-9.
- [5] KOTOUČOVÁ, Jiřina a kol. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 1100 s. ISBN 978-80-7400-320-2.
- [6] KOZÁK, Jan a kol. *Insolvenční právo aneb Osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola, 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.
- [7] LANDA, Martin. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Ostrava: KEY Publishing, 2009. 426 s. ISBN 978-80-7418-031-6.
- [8] MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. Praha: Linde, 2009. 394 s. ISBN 978-80-7201-780-5.
- [9] PACHL, Lukáš. *Insolvenční zákon s judikaturou*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 484 s. ISBN 978-80-7357-657-2.
- [10] PASEKOVÁ, Marie, Dagmar BAŘINOVÁ a Zuzana CRHOVÁ. Oddlužení a jeho sociální důsledek pro dlužníka. In: KISLINGEROVÁ, E. a J. ŠPIČKA, eds. *Insolvence 2013 – konec jedné etapy, začátek další?: sborník z mezinárodní vědecké konference*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2013, s. 56 – 62. ISBN 978-80-245-1927-2.
- [11] RADKOVÁ, Martina. *Exekuce jiné pohledávky*. Praha: Linde, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7201-767-6.
- [12] RICHTER, Tomáš. *Insolvenční právo*. Praha: ASPI, 2008. 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
- [13] VONDRÁKOVÁ, Alena. *Vymáhání pohledávek*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 868 s. ISBN 978-80-7357-686-8.

- [14] SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. *Historie konkursního řízení v dokumentech*. Ostrava: Key Publishing, 2012. 708 s. ISNB 978-80-7418-167-2.
- [15] SCHELLE, Karel a Miroslav FRÝDEK, *Vývoj konkursního práva*. Ostrava: Key Publishing, 2010. 90 s. ISBN 978-80-7418-073-6.
- [16] SCHELLEOVÁ, Ilona. *Základy insolvenčního práva*. Ostrava: Key Publishing, 2008. 322 s. ISBN 978-80-87071-88-5.
- [17] SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Konkurs a vyrovnání*. 3. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. 829 s. ISBN 80-86861-47-3.

Zákony a další právní předpisy

- [18] Nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima, v platném znění
- [19] Nařízení vlády č. 440/2013 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2014 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení, v platném znění
- [20] Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být povinnému sražena z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení, v platném znění
- [21] Předpis č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, v platném znění
- [22] Vyhláška č. 488/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, v platném znění
- [23] Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění
- [24] Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění
- [25] Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění
- [26] Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, v platném znění
- [27] Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění
- [28] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění

Elektronické publikace a materiály

- [29] BUSINESS.CENTER.CZ. *Vykonatelná pohledávka*. [online]. [20.10.2013]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/diskuze/zprava.aspx?id=159461>
- [30] CREDITREFORM.CZ. *Vývoj insolvenčí v České republice v roce 2013*. [online]. [18.1.2013]. Dostupné z: <http://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>
- [31] DOLEČEK, Marek. *Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení*. [online]. [26.6.2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-pokracovani-dokumentu-opu-4591.html>
- [32] E-INSOLVENCE.CZ. *Způsoby řešení úpadku – konkurs*. [online]. [26.6.2013]. Dostupné z: <http://e-insolvence.cz/insolvenzni-a-konkursni-rizeni/konkurs/>
- [33] E-PRAVO.CZ. *Nové nezabavitelné částky při exekučních srážkách ze mzdy pro rok 2014*. [online]. [29.12.2013]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/novenezabavitelne-castky-nezabavitelne-minimum-pri-exekucnich-srazkach-ze-mzdy-pro-rok-2014-92957.html>
- [34] FABIANPARTNERS.CZ. *Zajištěné pohledávky v insolvenčním řízení*. [online]. [16.10.2013]. Dostupné z: <http://www.fabianpartners.cz/cz/insolvencnispravce/vymahanipohledavek-v-insolvencnim-rizeni-konkursu/zajistene-pohledavky-v-insolvencnim-rizeni/>
- [35] FERENČÍKOVÁ, Jiřina. *Jak řešit dluhy manželů?* [online]. [20.11.2013]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/jak-resit-dluhy-manzelu/>
- [36] FRELICOVÁ, Kateřina. *Oddlužení neboli osobní bankrot*. [online]. [4.9.2013]. Dostupné z: <http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/83.pdf>
- [37] INSOLVENČNÍ-ZÁKON.JUSTICE.CZ. *Kalkulátor splátek pro oddlužení plněním splátkového kalendáře*. [online]. [20.1.2014]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/kalkukator-splatek.html>
- [38] INSOLVENČNÍ-ZÁKON.JUSTICE.CZ. *Oddlužení*. [online]. [26.6.2013]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/oddluzeni.html>
- [39] INSOLVENČNÍ-ZÁKON.JUSTICE.CZ. *Úpadek a způsoby jeho řešení*. [online]. [26.6.2013]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/upadek-a-zpusoby-jeho-reseni.html>
- [40] INSOLVENČNÍ-ZÁKON.JUSTICE.CZ. *Pohledávky a jejich přihlášení*. [online]. [20.10.2013]. Dostupné z: <http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-informace/veritel/pohledavky-a-jejich-prihlaseni-.html>

- [41] ISIR – INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. Detail lustrované osoby. [online]. [3.4.2014]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=e83576f7-9b87-4174-bdaa-749cec75c1e6
- [42] ISIR – INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. Detail lustrované osoby. [online]. [3.4.2014]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=49a1a7f2-36a1-4630-9466-0adb420cab87
- [43] KUČEROVÁ, Dagmar. *Znáte možnosti řešení úpadku podnikatelů i nepodnikatelů?* [online]. [20.10.2013]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/znate-moznosti-reseni-upadku-podnikatelu-i-nepodnikatelu/>
- [44] MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele.* [online]. [20.10.2013]. Dostupné z: http://www.linde.cz/soubory/obsah%20a%20uk%C3%A1zka.INSOLVEN%C4%8CNC3%8D_%C5%98%C3%8DZEN%C3%8D_Z_POHLEDU_DLU%C5%BDN%C3%8DKA_A_V%C4%9A%C5%98ITELE_c8433.pdf
- [45] NOVOTNÝ, Radovan. *Rodinný rozpočet: Jak vytvořit svůj rozpočet?* [online]. [21.2.2014]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/rodinny-rozpocet-jak-vytvorit-svuj-rozpocet/>
- [46] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Příspěvek na bydlení.* [online]. [29.12.2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni
- [47] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Životní a existenční minimum.* [online]. [29.12.2013]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/11852>
- [48] MORAVEC, Tomáš. *Povinnost dlužníka podat insolvenční návrh v české a německé právní úpravě.* [online]. [28.7.2013]. Dostupné z: <http://www.ustavprava.cz/cz/sekce/casopis-pravo-2010-4-povinnost-dluznika-podat-insolvenčni-navrh-v-ceskem-a-nemeckem-pravni-uprave-178/>
- [49] MŮJ-BANKROT.CZ. *Osobní bankrot manželů.* [online]. [20.12.2013]. Dostupné z: http://www.muji-bankrot.cz/osobni_bankrot_manzelu/
- [50] PENÍZE.CZ. *Nezabavitelné minimum – co vám exekutor nevezme – Kalkulačka.* [online]. [28.12.2013]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/kalkulacky/nezabavitelne-minimum>
- [51] SIPLEX.CZ. *Srážky ze mzdy od 1. 1. 2014.* [online]. [29.12.2013]. Dostupné z: <http://www.siplex.cz/srazky-mzdy-1-1-2014/>
- [52] SOUKUP, Martin. *Insolvenční zákon.* [online]. [26.6.2013]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d770v746-insolvenčni-zakon/>

- [53] STEM. *Jak hospodaří české domácnosti*. [online]. [28.12.2013]. Dostupné z: <http://stem.cz/clanek/2708>
- [54] STEM. *Jak hospodaří české domácnosti*. [online]. [28.12.2013]. Dostupné z: <http://stem.cz/clanek/2688>
- [55] ŠEBESTA, Jiří. *Způsob výpočtu odměny insolvenčního správce ze zpeněžení zajištěného majetku*. [online]. [12.11.2013]. Dostupné z: <http://www.konkursninoviny.cz/clanek/zpusob-vypoctu-odmeny-insolvencniho-spravce-ze-zpenezeni-zajisteneho-majetku>
- [56] TRUHLÁŘOVÁ, Martina. *Dlužník a insolvenční řízení – 2. část*. [online]. [4.9.2013]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/zakon-a-pravo/legislativa-pro-podnikatele/dluznik-a-insolvencni-rizeni-2-cast/>
- [57] ZOULÍK, František. *Vývoj insolvenčních řízení*. [online]. [28.12.2013]. Dostupné z: <http://www.pravnickeforum.cz/archiv/dokument/doc-d8554v11354-vyvoj-insolvencnich-rizeni/>

Seznam zkratek

č. p.	Číslo popisné
DPH	Daň z přidané hodnoty
IR	Insolvenční rejstřík
IŘ	Insolvenční řízení
IZ	Insolvenční zákon
LV	List vlastníka
KSOS	Krajský soud v Ostravě
Par. č.	Parcela číslo
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
USA	Spojené Státy Americké

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Seznam grafů

Graf 2.1 - Oddlužení - osobní bankroty v ČR	16
Graf 3.1 - Podané (schválené) návrhy na oddlužení v roce 2013	35
Graf 3.2 - Forma plnění oddlužení ve schválených návrzích.....	40
Graf 4.1 - Věková struktura.....	50
Graf 4.2 - Pohlaví	50
Graf 4.3 - Rodinný stav	51
Graf 4.4 - Počet vyživovaných osob	52
Graf 4.5 - Průměrná výše dluhu	53
Graf 4.6 - Výše čistého měsíčního příjmu.....	54
Graf 4.7 - Počet přihlášených věřitelů.....	55
Graf 4.8 - Dlužníci pobírající dar	56
Graf 4.9 - Výše daru	56
Graf 4.10 - Přehled jednotlivých pohledávek.....	61
Graf 4.11 - Poměr podílů uspokojení věřitelů z měsíční splátky dlužníka	62

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 - Průběh řešení úpadku	13
Obrázek 2.2 - Rozdělení insolvenčního řízení do 4 částí	19
Obrázek 3.1 - "Když na jedné straně sečtete všechny Vaše finanční úspory a na straně druhé všechny Vaše úvěry a půjčky, řekl(a) byste, že máte celkově:"	46
Obrázek 4.1 - Majetková podstata.....	58

Seznam tabulek

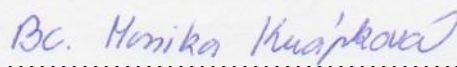
Tabulka 3.1 - Porovnání nezabavitelných částek	43
Tabulka 4.1 - Odměna insolvenčního správce	59
Tabulka 4.2 - Jednotlivé příjmy dlužníka.....	60
Tabulka 4.3 - Rodinný rozpočet před osobním bankrotem.....	65
Tabulka 4.4 - Rodinný rozpočet po vyhlášení osobního bankrotu.....	66

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25.4.2014

.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení

Příloha č. 2 – Přihláška pohledávky

Příloha č. 3 – Hlasovací lístek

Příloha č. 4 – Seznam spisových značek pro účely vyhodnocení dotazníku

Příloha č. 5 – Zpráva o plnění oddlužení

Příloha č. 1 – Návrh na povolení oddlužení

NÁVRH NA POVOLENÍ ODDLUŽENÍ

Soud	<input type="text"/>	Spis. značka ¹	<input type="text"/>	<input type="text"/>	INS	<input type="text"/>	/	<input type="text"/>
------	----------------------	---------------------------	----------------------	----------------------	-----	----------------------	---	----------------------

01 Společný návrh manželů na povolení oddlužení ☐ Ano ☐ Ne

Dlužník

☐ 02 Fyzická osoba ☐ 03 Právnícká osoba

04 Korespondenční adresa^{vi} ☐

Elektronická adresa: Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:

Osoba oprávněná jednat za dlužníka^{vii}

☐ 05 Fyzická osoba ☐ 06 Právnícká osoba ☒ ne

07 Insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení

☒ ano ☐ ne

Z důvodu zde uvedených navrhuji, aby soud rozhodl o
úpadku ☐ hrozícím úpadku ☐
dlužníka^{viii} a zároveň rozhodl o povolení oddlužení.
Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek/hrozící úpadek:

08 Návrh na povolení oddlužení je podáván po podání insolvenčního návrhu věřitele

☐ ano ☒ ne

09 Navrhovaný způsob oddlužení

Zpeněžením majetkové podstaty: ☐

Plněním splátkového kalendáře: ☐

Dlužník^{viii} nenavrhuje způsob oddlužení: ☐

10 Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat na výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé dlužníka^{viii}

11 Očekávané příjmy dlužníka^{ix} v následujících 5 letech

12 Údaje o všech dlužnickových^x příjmech za poslední 3 roky

--

13 Počet vyživovaných osob žijících ve společné domácnosti

Manžel/manželka	☐ ano ☒ ne
Počet vyživovaných dětí	<input style="width: 100px;" type="text"/>
Počet jiných vyživovaných osob	<input style="width: 100px;" type="text"/>

14 Navrhují, aby soud stanovil nižší než zákonem určené splátky

☐ ano ☒ ne

Popis veškerého majetku dlužníka ^{xiii}

15 Majetek, který není předmětem zajišťovacích práv:

Č.:	Specifikace majetku:	Množství:	Pořizovací cena:
1	<input style="width: 450px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

16 Majetek, který je předmětem zajišťovacích práv:

Č.:	Specifikace majetku:	Druh zajištění:	Množství:	Pořizovací cena:
1	<input style="width: 350px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

Popis všech závazků dlužníka ^{xiv}

včetně vyživovacích povinností stanovených rozhodnutím soudu

17 Závazky, ze kterých nevyplyvá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:

Č.:	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input style="width: 380px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

18 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - nevykonatelné:

Č.:	Popis závazku:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input style="width: 380px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

19 Závazky, ze kterých nevyplyvá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:

Č.:	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input style="width: 280px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

20 Závazky, ze kterých vyplývá právo na uspokojení ze zajištění - vykonatelné:

Č.:	Popis závazku:	Označení rozhodnutí:	Věřitel:	Výše závazku (v Kč):
1	<input style="width: 280px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/>	<input style="width: 80px;" type="text"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="+"/> <input style="width: 20px;" type="button" value="-"/>

Dlužník prohlašuje, že údaje v návrhu na povolení oddlužení a v jeho přílohách jsou pravdivé.

21 Seznam příloh:

Povinné přílohy:

1. Seznam majetku, v němž se označí jednotlivě veškerý dlužníkův^{xv} majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů, a veškerý jeho ostatní majetek; majetek, který je předmětem zajišťovacích práv sloužících k uspokojení věřitelů se uvádí zvlášť.
2. Seznam závazků, v němž se označí jednotlivě veškeré závazky dlužníka^{xvi} vůči věřitelům, kteří mají právo na uspokojení ze zajištění a veškeré jeho ostatní závazky. Pokud je některý ze závazků vykonatelný, vyznačí se tato skutečnost v seznamu závazků a přiloží se příslušné rozhodnutí či notářský nebo exekutorský zápis. U každého závazku vůči věřiteli, který má právo na uspokojení ze zajištění, se označí odkazem na příslušnou položku seznamu majetku, popř. odkazem na údaj o očekávaných příjmech, majetek sloužící k zajištění příslušné pohledávky.
3. Listiny dokládající dlužníkovy^{xvii} příjmy za poslední 3 roky (např. kopie potvrzení o příjmech z pracovního poměru, kopie daňových přiznání, výpisy z bankovních účtů).
4. Výpis z rejstříku trestů dlužníka^{xviii}, jeho zákonného zástupce, jeho statutárního orgánu nebo člena jeho kolektivního statutárního orgánu, ne starší než 3 měsíce, nebo obdobný doklad členského státu, v němž dlužník v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 6 měsíců.
5. Listiny, kterých se návrh na povolení oddlužení dovolává a listiny, které prokazují v návrhu na povolení oddlužení tvrzené skutečnosti.
6. Je-li návrh na povolení oddlužení podáván i jako insolvenční návrh a dlužník^{xix} je zaměstnavatel - seznam svých zaměstnanců.
7. Je-li podáván společný návrh manželů na povolení oddlužení – kopie oddacího listu a písemné prohlášení obou manželů, že souhlasí s tím, aby všechny jejich majetek byl pro účely schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty považován za majetek ve společném jmění manželů; podpisy obou manželů musí být úředně ověřeny.
8. Je-li dlužník právnická osoba - výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru, pokud nelze existenci dlužníka ověřit v příslušném registru.
9. Písemný souhlas nezajištěného věřitele, který se na tom s dlužníkem^{xiii} dohodl, s tím, že hodnota plnění, které při oddlužení obdrží, bude nižší než 30% jeho pohledávky. Zároveň musí být uvedeno, jaká bude nejnižší hodnota plnění, na kterém se s dlužníkem dohodl; podpis věřitele musí být úředně ověřen.
10. Jsou-li zde osoby ochotné poskytnout dlužníkovi za účelem splnění oddlužení dar nebo mu po dobu trvání oddlužení platit pravidelné peněžní dávky – písemná darovací smlouva nebo smlouva o důchodu; podpisy těchto osob musí být úředně ověřeny.
11. Je-li dlužník zastoupen na základě plné moci - plná moc.

Zde očísľujte a označte veškeré přílohy, které jsou k návrhu na povolení oddlužení přikládány:

1

Podpisem stvrzuje:

22 V

Dne

- ☐ 23 Dlužník ☐ 24 Jiná osoba - fyzická osoba ☐ 25 Jiná osoba - právnická osoba

Digitální podpis

Podpis

Je-li návrh na povolení oddlužení podáván zároveň jako insolvenční návrh, musí být podpis úředně ověřen nebo návrh musí být podán elektronicky s uznávaným elektronickým podpisem.

Potvrzení úředního ověření podpisu

ⁱ vyplní se pouze tehdy, pokud je návrh na povolení oddlužení podáván po insolvenčním návrhu

ⁱⁱ vyplní se pouze u zahraničních osob

ⁱⁱⁱ datum narození se vyplní, pokud nebylo dlužníkovi přiděleno rodné číslo

^{iv} vyplní se, pokud bylo dlužníkovi přiděleno IČ

^v v případě podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní druhý z manželů

^{vi} vyplňte, pokud se liší od sídla či trvalého bydliště

^{vii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se uvedou osoby oprávněné jednat za každého z manželů

^{viii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se manželé považují za jednoho dlužníka

^{ix} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se uvedou očekávané příjmy obou manželů

^x v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se uvedou příjmy obou manželů

^{xi} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní druhý z manželů

^{xii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní oba manželé

^{xiii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se uvede veškerý majetek manželů

^{xiv} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se vyplní všechny závazky manželů

^{xv} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se označí veškerý majetek manželů

^{xvi} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se označí veškeré závazky manželů

^{xvii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se doloží příjmy obou manželů

^{xviii} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení se doloží výpis z rejstříku trestů obou manželů

^{xix} v případě společného návrhu manželů na povolení oddlužení předkládá seznam ten z manželů, který je zaměstnavatelem

^{xx} v případě podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení vyplní druhý z manželů

^{xxi} v případě podání společného návrhu manželů na povolení oddlužení podepíše druhý z manželů, resp. jiná osoba za druhého z manželů

Příloha č. 2 – Přihláška pohledávky

PŘIHLÁŠKA POHLEDÁVKY	
Soud	<input type="text"/> Spis. značka <input type="text"/> <input type="text"/> INS <input type="text"/> / <input type="text"/>
Dlužník	
☐ 01 Fyzická osoba ☐ 02 Právnícká osoba	
Věřitel	
☐ 03 Fyzická osoba ☐ 04 Právnícká osoba	
05 Korespondenční adresa ^{IV} ☐	
Elektronická adresa:	Akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Přihláška pohledávky	
Pohledávka č. 1 + -	
Typ pohledávky: <input type="text"/>	
47 Celková výše přihlášených pohledávek (Kč):	<input type="text" value="0,00"/>
48 Celková výše nezajištěných pohledávek (Kč):	<input type="text" value="0,00"/>
49 Celková výše zajištěných pohledávek (Kč):	<input type="text" value="0,00"/>
50 Počet pohledávek:	<input type="text"/>
51 Počet vložených stran:	<input type="text"/>
Věřitel prohlašuje, že údaje v přihlášce jsou pravdivé.	
52 Seznam příloh:	
Povinné přílohy:	
1. Je-li věřitel právnická osoba - výpis z obchodního rejstříku nebo obdobného registru.	
2. Kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin dokládajících údaje uvedené v přihlášce pohledávky.	
3. Je-li věřitel zastoupen na základě plné moci – plná moc.	
<input type="button" value="Vložit elektronickou přílohu"/>	
Zde uveďte veškeré přílohy, které jsou k přihlášce přikládány v listinné podobě:	
1	<input type="text"/> + -
Podpisem stvrzuje:	
53 V <input type="text"/>	Dne <input type="text"/>
☐ Věřitel ☐ Zástupce	
Způsob doručení přihlášky pohledávky na soud:	
☐ Listinná podoba ☐ Datová schránka/e-mail ☐ ePodatelna MSp	

Příloha č. 3 – Hlasovací lístek

HLASOVACÍ LÍSTEK	
Soud	<input type="text"/> Spis. značka <input type="text"/> <input type="text"/> INS <input type="text"/> <input type="text"/>
Schůze věřitelů svolána na den	<input type="text"/>
Dlužník	
☐ 01 Fyzická osoba ☐ 02 Právnícká osoba	
Věřitel	
☐ 03 Fyzická osoba ☐ 04 Právnícká osoba	
Pohledávka	
06 Pohledávka: Datum podání:	<input type="text"/> Na částku: <input type="text"/>
Příhlášku podal:	☐ hlasující věřitel ☐ jiná osoba - fyzická osoba ☐ jiná osoba - právnická osoba
Pohledávka je zjištěna:	☐ ano ☐ ne
08 Předmět a způsob hlasování:	
Popis předmětu hlasování:	Hlasuji:
<input type="text"/>	☐ pro ☐ proti <input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>
Podpisem stvrzuje:	
09 V <input type="text"/>	Dne <input type="text"/>
☐ 10 Věřitel ☐ 11 Jiná osoba - fyzická osoba ☐ 12 Jiná osoba - právnická osoba	
Digitální podpis	Podpis
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Potvrzení úředního ověření podpisu	
<input type="text"/>	

Příloha č. 4 – Seznam spisových značek pro účely vyhodnocení dotazníku

KSOS 8 INS 32676/2012	KSOS 8 INS 29763/2012	KSOS 8 INS 28878/2012
KSOS 8 INS 19193/2012	KSOS 8 INS 14317/2012	KSOS 8 INS 11538/2012
KSOS 14 INS 11770/2012	KSOS 14 INS 22641/2012	KSOS 14 INS 22798/2012
KSOS 14 INS 24284/2012	KSOS 14 INS 24384/2012	KSOS 14 INS 2502/2012
KSOS 14 INS 25232/2012	KSOS 14 INS 3970/2013	KSOS 14 INS 6417/2012
KSOS 22 INS 1051/2012	KSOS 22 INS 15411/2012	KSOS 22 INS 17224/2012
KSOS 22 INS 21624/2012	KSOS 22 INS 22644/2012	KSOS 22 INS 2390/2012
KSOS 22 INS 24630/2012	KSOS 22 INS 2817/2012	KSOS 25 INS 28202/2012
KSOS 25 INS 12240/2012	KSOS 25 INS 24527/2012	KSOS 25 INS 25022/2012
KSOS 25 INS 254/2012	KSOS 25 INS 28212/2012	KSOS 25 INS 28580/2012
KSOS 25 INS 6580/2012	KSOS 25 INS 6584/2012	KSOS 25 INS 7334/2012
KSOS 31 INS 13162/2012	KSOS 31 INS 17231/2012	KSOS 31 INS 25671/2012
KSOS 31 INS 28267/2012	KSOS 31 INS 28910/2012	KSOS 31 INS 32317/2012
KSOS 31 INS 5668/2012	KSOS 31 INS 7251/2012	KSOS 33 INS 10426/2012
KSOS 33 INS 1048/2012	KSOS 33 INS 12173/2012	KSOS 33 INS 12190/2012
KSOS 33 INS 12929/2012	KSOS 33 INS 13073/2012	KSOS 33 INS 13074/2012
KSOS 33 INS 13924/2012	KSOS 33 INS 15247/2012	KSOS 33 INS 17149/2012
KSOS 33 INS 22036/2012	KSOS 33 INS 26563/2012	KSOS 33 INS 29899/2012
KSOS 33 INS 32396/2012	KSOS 33 INS 3421/2012	KSOS 33 INS 90/2012
KSOS 34 INS 11302/2012	KSOS 34 INS 20388/2012	KSOS 34 INS 23577/2012
KSOS 34 INS 27905/2012	KSOS 34 INS 29809/2012	KSOS 34 INS 5050/2012
KSOS 34 INS 9171/2012	KSOS 36 INS 16969/2012	KSOS 36 INS 20097/2012
KSOS 36 INS 20408/2012	KSOS 36 INS 24964/2012	KSOS 36 INS 2638/2012

KSOS 36 INS 26576/2012	KSOS 36 INS 27649/2012	KSOS 36 INS 2954/2012
KSOS 36 INS 3011/2012	KSOS 36 INS 32855/2012	KSOS 36 INS 3980/2012
KSOS 36 INS 5260/2012	KSOS 36 INS 6141/2012	KSOS 36 INS 6142/2012
KSOS 38 INS 15931/2012	KSOS 38 INS 16979/2012	KSOS 38 INS 20279/2012
KSOS 38 INS 26224/2012	KSOS 38 INS 3631/2012	KSOS 39 INS 21741/2012
KSOS 39 INS 7318/2012		

Příloha č. 5 – Zpráva o plnění oddlužení

Krajskému soudu v Ostravě

Sp.zn. KSOS 36 INS 2418/2013

Dlužník: Pavel Kolařík, nar. 23.8.1958

Ze dne: 15.1.2016

Zpráva o plnění oddlužení č. 1

rok měsíc ZM+NNB	2013 červenec 9097	2013 srpen 9097	2013 září 9097	2013 říjen 9097	2013 listopad 9097	2013 prosinec 9097
čistý příjem	35984	36751	35141	34936	35113	35881
vyživované os.						
nepostižitelné	15147	15914	14304	14099	14276	15044
postižitelné	20837	20837	20837	20837	20837	20837
mimoř. příjem						
darovací sml.						
k přerozdělení	20837	20837	20837	20837	20837	20837
odměna IS	1089	1089	1089	1089	1089	1089
výživné						
jiné zapodstat.						
věřitelé	19748	19748	19748	19748	19748	19748

Věřitel	Dp.	Pohledávka	%	1	2	3	4	5	6
1		26237,00	2,21%	437,30	437,30	437,30	437,30	437,30	437,30
2		1500,00	0,13%	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00	25,00
3		6656,87	0,56%	110,95	110,95	110,95	110,95	110,95	110,95
3a		748,62	0,07%	13,82	13,82	13,82	13,82	13,82	13,82
4		210000,00	17,72%	3500,11	3500,11	3500,11	3500,11	3500,11	3500,11
5		9700,98	0,82%	161,69	161,69	161,69	161,69	161,69	161,69
6		516933,19	43,63%	8615,83	8615,83	8615,83	8615,83	8615,83	8615,83
7		45031,42	3,80%	750,55	750,55	750,55	750,55	750,55	750,55
8		225722,00	19,05%	3762,15	3762,15	3762,15	3762,15	3762,15	3762,15
9 *		20252,00	1,71%	337,54	337,54	337,54	337,54	337,54	337,54
10		498,00	0,04%	8,30	8,30	8,30	8,30	8,30	8,30
11		41569,63	3,51%	692,85	692,85	692,85	692,85	692,85	692,85
12		7431,00	0,63%	123,85	123,85	123,85	123,85	123,85	123,85
13		9299,00	0,78%	154,99	154,99	154,99	154,99	154,99	154,99
14		63262,00	5,34%	1054,40	1054,40	1054,40	1054,40	1054,40	1054,40
Celkem:		1184841,71		19748,00	39496,00	59244,00	78992,00	98740,00	118488,00
			Celkem věř.	1,67%	3,33%	5,00%	6,67%	8,33%	10,00%
			Míra usp. věř.	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
			Oček. usp. věř.	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Měsíc oddlužení				1	2	3	4	5	6

Komentář:

Prohlašuji, že jsem neobdržel jiné, než výše uvedené příjmy.

Mgr. Kateřina SIUDOVÁ

insolvenční správce

702 00 MORAVSKÁ OSTRAVA

Matiční 730/3

Dlužník:

Insolvenční správce: